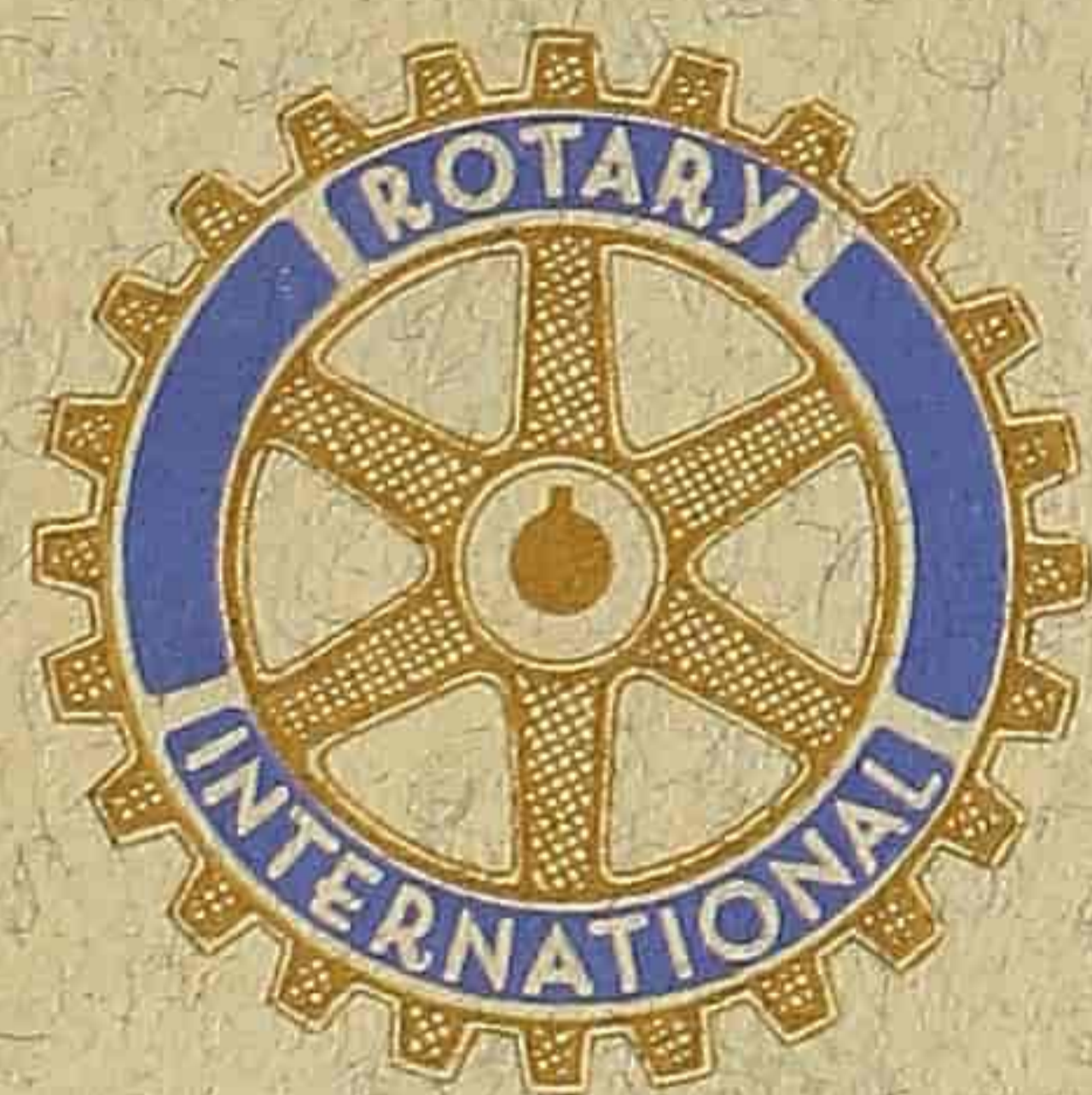
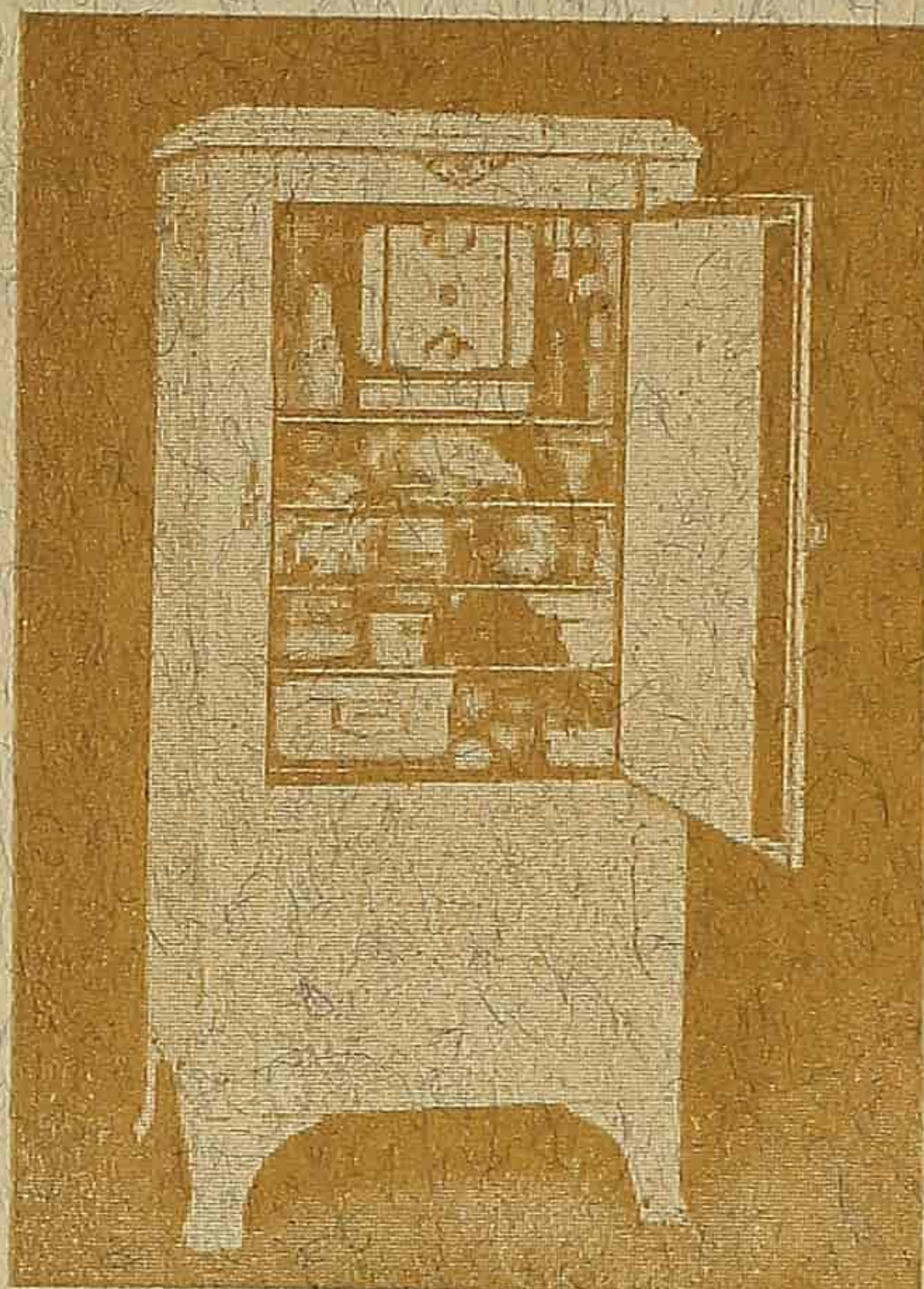

JUGO
SLO
VEN
SKI
ROTAR

LJUBLJANA 1934 SEPTEMBER

FRIGIDAIRE ELEKTRIČNO-AUTOMATSKO
HLADJENJE ZA KUĆU I ZAMAT

Proizvod GENERAL MOTORS / U pogonu ima danas
preko 2.500.000 FRIGIDAIRE kompresora
Direktan uvoz i isključiva prodaja u Kraljevini
Jugoslaviji:
„JUGOTEHNA“, d. s. o. j.
BEOGRAD / ZAGREB / LJUBLJANA / SPLIT

ZA KOPIJE I POVEĆANJA
A G F A
FOTOGRAFSKI PAPIR

AGFA-LUPEX

PAPIR ZA AMATERE SA
VELIKIM ZAHTEJVIMA

AGFA-LUPEX Chamois smeđi

SPECIJALNI PAPIR SA ŽI-
VIM SMEDJECRNIM TO-
NOM SLIKE

AGFA-VERDEX PAPIR

KOJA IZRAVNO ZELENO
RAZVIJA

AGFA-BROVIRA PAPIR

ZA POVEĆANJA
(4 GRADACIJE)

T E K S T I L

MARKO ROSNER

M A R I B O R

TELEFON
TVORNICE
22-31

TELEFON
SKLADIŠTA
22-32

JUGOSLOVENSKI

ROTAR

UREDNIK: DR. VILJEM KREJČI
 GUVERNER 77. DISTRIKTA / LJUBLJANA,
 WOLFOVA ULICA 51., TELEFON BR. 24-01

IZLAZI SVAKOG 15-OG U MESECU /
 CENA 60 DIN GODIŠNJE / BROJ 5 DIN

III. M J E S E Č N O P I S M O

Ljubljana, 15. septembra 1934.

Draga braćo rotari!

1) *Minulo je letno odmaranje* i započeo nanovo redoviti običajni zvanični rad — a i rad u klubovima. Kada ovako sa strane motrim to prethodno doba klupskoga življenja i uporedjujem pojedine izveštaje, vidim kako je ličnost klupskih funkcionara od silnog uticaja na rad u klubu. Njihova se je odsutnost zapazila skoro u svim klubovima bilo u mršavim programima sastanaka bilo u neurednom pošiljanju sedmičnih izveštaja; sastav godišnjih programa je zadocnio, zadocnila korespondencija, frekvenca loša. To ne valja nije prema intencijama naše ustanove. Svaki klub treba da pruža vernu sliku svojega obeležja, treba da bude miniatura življenja njegove okoline, prerez ličnih prilika njegova kraja. No življenje nije školska zgrada, nije pozorište što se zatvara za vreme ferija — življenje je veliki aparat koji deluje u svako letno doba, dan i noć; svaki mu je zastoj štetan, svaki i najmanji deo u njem mora da neprestano vrši svoj zadatak tačno i na vreme; gde najmanji deo izostane, treba da na njegovo mesto stupi rezerva. Nema toga, koga se ne bi moglo nadomestiti. Redoviti tok stvari i delovanje aparata življenske skupnosti ne sme da bude zavisno od rada pojedinca, i takodjer rad u klubu ne sme da bude vezan jedino na spretnost, istrajnost i požrtvovanje pojedinih funkcionara. Većina naših društava je takva kova, da njihov opstanak i razvoj stoji i pada sa gotovom ličnošću — takozvanom „dušom društva“. Nije to korisno za društvo, a za našu rotarsku organizaciju to je upravo nemoguće; kod nas mora da bude svaki član „duša društva“, svatko je sposoban da vrši poslove svakoga klupskoga funkcionara i da za njegove odsutnosti stupi na njegovo mesto. Svakogodišnje izmenjivanje klupskih vodja obligatno je, budući da se time prepreči zastoj klupskoga rada, ako ispade klupski funkcionar koji je radi višegodišnjeg uredovanja jedini informiran o svojem rotarskom poslovanju, prepreči se time petrifi-

ciranje stalnoga sistema i omogućiti da svaki član dade klubu svojim radom sve svoje najbolje, osobito pak i svoj lični pečat. Naš idejni i radni program tako je bogat i tako raznolik, da ima svaki član priliku za koristan rad. Nitko ne sme da misli da nije pozvan na rad u klubu; skromnosti tu nema mesta, osobito ne, ako se za njom skriva komoditeta. Rada ima dovoljno za sve, zato treba da se ga latimo svi — bez izuzetka. Upravo radi tih načela ne da se opravdati zastoje rada u klubovima za vreme letnoga odmora, jer mora da je svaki klupski član ne samo sposoban nego i pripravan da s veseljem stupi na mesto odsutnoga brata i da vrši sve njegove dužnosti tačno i u celom opsegu. Radi odsutnosti klupskih funkcionara tekući se klupski poslovi ne smeju odnašati. Življenje ide svojim putem i ne pita za odmor. Za mnoge su baš letni meseci vreme najtežega rada, — a i posednici zemljišta, predstavnici gradbene struke, pospešivači tudjinskog prometa i radnici sličnih klasifikacija, kojima baš leto pruža priliku za njihov rad, jesu važni članovi naših klubova. Pa kako da onda rad u klubovima pruža vernu sliku — prerez — življenja u domaćem kraju, ako rad u klubu za letnih meseci trpi od netačna poslovanja, loše frekvence i od nedostatka radnoga programa? Rotaru ne sme da služi njegov zvanični odmor za to, da se podaje neradu, nego da upotrebi ugodnu priliku za studiranje aktuelnih rotarskih problema i da se — lišen svagdašnjih zvaničnih briga — u to većoj meri dade na rad za svoj klub, koji mu nije samo postao prijaznim domom i društvom vernih i iskrenih prijatelja, nego takodjer agregat za veseo i uspešan rad za klub, za zanimanje, za javnost, za medjunarodni sporazum i za svetski mir.

2) *Nekoliko rotarske statistike.* U prošloj rotarskoj godini osnovalo se

novih klubova	114
brisanih u to doba	18
	<hr/>
broj klubova povisio se dakle za	96

Rotarskih klubova bilo je:

koncem rotarske godine 1910	16,
„ „ „ 1920	758,
„ „ „ 1925	2096,
„ „ „ 1930	3349,
„ „ „ 1934	3694.

Na čitavom svijetu bilo je krajem prošle rotarske godine u rotarskim klubovima učlanjeno 152.218 članova. Od ovoga broja otpade na U. S. C. N. B. 109.358, a na ostale pokrajine 42.860.

Pamti, brate, da si i Ti odvažan sastavni dio toga velikog aparata, koji obuhvata čitavi svijet.

3) *Nova adresa evropskoga sekretarijata* Rotary International glasi: Zürich, Börsenstrasse 21, na što naročito upozoravam braću sekretare.

4) *Per capita taxe, polagodišnji report, spisak klupskih članova.* Nekoliko naših klubova zaostalo je u vršenju tih obvezanosti naprama glavnoj upravi.

Sa svom sigurnošću očekujem da će svih tih nedostataka nestati već ovoga meseca te da će svi klubovi našega distrikta s 1. januara 1935 biti u vršenju svojih dužnosti bez zaostataka.

5) *Mesečni izveštaji za list „Jugoslovenski Rotar“ i izveštaji o frekvenciji* šalju mi braća sekretari prekasno. Odsele neću moći više da objavljm mesečne izveštaje iz klubova, ako mi ih braća sekretari ne pošalju u pravo doba. Prepis zapisnika odnosno sedmični izveštaj ne dostaje za izveštaj u listu. Tajnici imadu dužnost da sami sastave što više kondenzirano a ipak iscrpljivo izvešće o toku pojedinih sastanaka. Molim ih, da takodjer paze da budu izveštaji o frekvenci pravilno i tačno sastavljeni, jer ih ima malo a da ne bi imali, ako ne drugih, a to bar računskih pogrešaka.

6) *Distriktna konferenca* našeg distrikta biće narednog proleća u Ljubljani. R. C. Ljubljana pokušaće sa svoje strane da učini sve moguće da se rad na konferenci što bolje olakša i da bude učesnicima što prijatniji boravak na severozapadnom kutu naše zemlje. Budući da se rotarski kongres u Mexico City vrši još ranije nego godine 1934, a sastanak budućih guvernera već 17. junija 1935 te je i putovanje u Mexico dugotranije, moraće se držati i distrikne konference ranije, da se budući guverner uzmogne pripremiti za putovanje i pred odlazak dovoljno informirati ne samo o izobilju svojih budućih dužnosti nego i o prilikama u distriktu. Molim dakle da klubovi već sada razmišljaju o licu svojega budućega vodje i postave guvernerske kandidature.

7) *Godišnji kongres R. I. za godinu 1935* biće u Mexico City 21. junija 1935. Članovi koji nameravaju učestvovati na kongresu neka mi to poruče, da im dostavim putne prospekte koji već sada dolaze od putnih agencija. Za narednu godinu budite pri izboru guvernera oprezniji te si izaberite takva koji će zastalno učestvovati na konvenciji.

8) *III. regijonalna konferenca* za Europu, Sjevernu Afriku i Malu Aziju, vršiće se u Veneciji od 15. do 17. septembra 1935. U koliko bi tko od braće imao kakav predlog te bi želio da se isti prouči na toj konferenci, neka predmet predloži svome klubu, koji će mi ga proslijediti dalje, u koliko ga bude smatrao umesnim. Europski sekretar će onda dotični predlog podastreti regijonalnoj konferenciji.

9) *Almanah*. Braća sekretari neka odmah vrate bratu Tomljenoviću R. C. Zagreb korigirane četkovne otiske.

10) *Sekretariat R. C. za kontinentalnu Europu* posetio je pretsednik našega kluba Banja Luka brat Artur Burda. Nitko od naših članova koga put nanese u Zürich, neka ne učini od manje a da ne poseti našega evropskog sekretara i miloga nam prijatelja brata dr. Pottera, da tamo vidi kako ustroj naše vrhovne uprave bez pogreške funkcioniira.

11) *Rotarski sastanci*. U Rogaškoj Slatini priredio je R. C. Maribor dne dne 25. augusta 1934 sastanak. Klubu iskreno čestitamo radi sjajnog uspeha.

Uz 20 članova i 2 prospektivna člana mariborskoga kluba učestvovalo je sastanku 37 članova klubova Beograd (1), Graz (11), Ljubljana (6), Varaždin (7), Zagreb (11), Zemun (1). Ukupni broj učesnika iznašao je 59 članova i nekoliko gostova. — I naš klub Osijek priredio je istoga dne na Paliću sastanak kome je prisustvovalo uz domaće članove više braće iz drugih klubova, a i brat pastguverner i direktor of R. I. dr. Stojadinović. Sastanak, spojen s ladies night, bio je posvećen mladome štićeniku kluba, violinskom virtuozu Stevanu Mezeyu, koga čeka velika budućnost. — Takovi međuklupski sastanci najbolje su sretstvo za bolje međusobno upoznavanje, za gajenje dobrih međusobnih odnošaja, da se okrepi smisao za našu veliku skupnu stvar, nov impuls za dobar rotarski rad u klubu i izvan njega.

12) *Pozdrav iz Calama, Chile.* Naš zemljak brat Antun Glašinović, član R. C. Calama, Chile, bio je izabran za tekuću godinu za pretsednika R. C. Calama, pa nam svima šalje najlepše rotarske pozdrave. Ujedno mi dostavlja primerak u Santiago Chile izlazećega lista „El Rotario“ te izražava želju da bi mu i mi slali naše publikacije i naše izveštaje. Brata pretsednika Glašinovića i ovom prilikom najiskrenije pozdravljam.

13) *Čin bratske rotarske ljubavi.* Prigodom svoga poslovnog boravka u Sarajevu početkom meseca augusta oboleo je br. Bela Gabor, član R. C. Subotica. Rotari iz Sarajeva posetili su ga u sanatoriju i stavili mu svoju pomoć na raspolaganje. Brat Gabor je po svojem povratku izvestio svoj domaći klub, kako je prijatno osećao bratsku pažnju sarajevskih rotara.

14) *Akademija za internacijonalno pravo.* Od klubova našeg distrikta nije nitko prijavio kandidata za akademiju koja se vrši ove sezone u Hagu. Naš prijatelj André Gardot mi piše, da sa sigurnošću očekuje za narednu godinu učesnika iz našeg distrikta i primećuje: „Je le désire d'autant plus vivement que d'une part l'œuvre de l'Académie de Droit International de la Haye se developpe chaque jour et que d'autre part les bravailliers yougoslaves qui y ont représenté votre pays ont toujours été des sujets d'élite. Je vous prie mon cher Gouverneur et ami rotarien de donner mon salut le plus cordial á vos clubs et de me croire votre bien fidèlement dévoué H. Gardot.“

15) *Ekstenzija u Rotary International:*

Novoprimitljeni klubovi:

Friedrichshafen-Lindau, Njemačka, br. 3704;

Pisa, Italija, br. 3706;

Koege, Danska, br. 3707.

Novoustanovljeni klubovi:

Narbonne, Francuska;

Santa Cruz de Tenerife, Španjolska.

Charter proslave:

15. septembra 1934: Koege, Danska;

22. septembra 1934: Friedrichshafen-Lindau, Njemačka;

20. oktobra 1934: Erfurt, Njemačka;

20. oktobra 1934: Zemun.

16) *S najboljom frekvencijom* u mesecu augustu prednjači ovaj put R. C. Vukovar, i to sa 86.11 %. Iskreno čestitam! Ugledali se i drugi u nj!

Srdačno i bratski pozdravlja Vas Vam vazda odani

Dr. Viljem Krejči, guverner 77. distrikta R. C.

O ZAŠTITI CIVILNOG STANOVNIŠTVA OD NAPADA IZ VAZDUHA I OTROVNIM PLI- NOVIMA

održana je na skupštini banovinskog odbora Crvenog krsta u Ljubljani interesantna diskusija, iz koje iznosimo referat delegata g. dr. Frana Vidica, vladnog savjetnika u p.

Svijet ne može da se umiri. Svuda vrije, i politička atmosfera zasićena je strastima, mržnjom i fanatizmom, te se svakog momenta može zapaliti kao sud, napunjen barutom, i izazvati nov svjetski požar, gori od onoga, što smo ga jedva preživljeli, a ne još preboljeli.

Otkuda to? Je li odista zaboravljen sav vaj svjetskoga rata?

Zašutjeli i zanijemili su poklici, što su se orili poslije primirja: nikad više rata! Zaboravljene su opširne poljane grobova, gdje spavaju vječni san stotine hiljada ratnih žrtava, neopaženo prolaze mimo nas osakaćeni kao živi svjedoci ratnih strahota — a svijet govori i piše o novim ratovima!

Nove državne tvorevine, stvorene mirovnim ugovorima, biju žestoke nutarnje bojeve za svoje konačno nutarnje uredjenje, u pobjedjenim državama ispoljuje se sve to više strasna želja i požuda za revanšom, grozničava osveto-ljubivost i slijepa mržnja, a svuda vreba strašilo privrednog sloma, besposlice i glada. I ti milijonski čopori besposlenih jesu možda najteži moment opasnosti za očuvanje mira, jer bi im rat navodno trebao da donese zaposlenje, djelomično u vojnoj industriji i u tvornicama municije, a djelomično da ih odvede na front, gdje bi se za njih morala brinuti vojna uprava.

Čovječanstvo je kao u deliriju: pretjerani nacionalizam i utopistički kolektivizam ne vide više čovjeka, nego samo masu, stado, koje svakog momenta to lakše mogu odvesti na novo klanje.

Takav je od prilike položaj na čitavom svijetu. Pogdjegdje već haraju požari, tu i tamo uspiruju se plamenčići, koji prijete da će izazvati požar, pa

imamo osjećaj, da je doba pred svjetski rat bila pravi raj u uporedjenju sa današnjim poremećenim prilikama. Spremni moramo biti dakle na sve. A ako bi takav požar ponova zaplamsao našim kontinentom, kakav bi bio rat, koji nam prijeti?

Isti Dante sa svojim infernom mora se sakriti pred strahotama, što nam se nagovještaju. *Odlučivati neće više junaštvo, odlučivat će tehnika i kemija.* Vele, da će nas otrovnim plinovima, bombama i — *horribile dictu et scriptu* — bakterijama poubijati kao miševe i pacove i to ne samo borce, već i mirno civilno, nenaoružano stanovništvo: marljive, oko doma starajuće se, dojenčad njegujuće žene, za oružje nesposobne ljude kod mirnoga rada, slabe starce i starice te nevinu djecu kod igre! Sve to trebalo bi da se poubija po volji suludih fanatičara. Ne sledjuje li nam se mozak, kad vidimo, da se je u ljudskim moždjanima mogla roditi paklena zamisao, da se kao ratno sredstvo upotrijebe bakterije! Na ruglo dugogodišnjem naporu medicinske znanosti čitavoga svijeta trebali bi da se unište pronalasci naučenjaka i plodovi napretka higijene samo zato, da se udovolji ratnom furoru pobješnjelih rasa.

Šta da učinimo proti ovakvih nečovječnih nakana? Da mirno gledamo i čekamo na smrt?

Države doduše upozoruju i opominju stanovništvo na opasnost i razmišljaju o preventivnim mjerama protiv ovoga suludog rada. I „Crveni krst“ vrši pohvalan i intenzivan rad u tom pravcu. A država namjerava privući čitavo vatrogastvo, da ga uvježba za obranu od napada iz vazduha i napada otrovnim plinovima. Vojska izdava upute za vladanje civilnog stanovništva prilikom takvih napada, priprema stanice za osmatranje, zaštitne naprave, skloništa i kaverne za zaštitu stanovništva, upućuje stanovništvo o sastavu raznih otrovnih plinova i o upotrebi zaštitnih maska itd., itd. Zahvalni moramo biti za tu brigu svim odnosnim činiocima. Ali pri tom se moramo pitati, možemo li od svih tih mjera očekivati pravu efikasnost, hoće li nam svim tim preventivnim mjerama odista biti zajamčena sigurnost od spomenutih napada? I u tom pogledu moramo, žalibože, izreći svoju sumnju i izraziti svoje predmnijevanje, da, čak uvjerenje, da će sve te preventivne zaštitne mjere u ozbiljnom slučaju biti *iluzorne*. Uzalud će biti sav trud, uzalud sav rad, uzalud svi troškovi.

Bez obzira na to, da se u čovjeku odupire osjećaj dostojanstva, ako nam prijeti moderno trogloditstvo, da moramo u podzemnim špiljama, otvorima i kavernama tražiti sklonište i zaštitu od podivljalog čovječanstva; bez obzira na to, da nas preovladjuje gadjenje i stid, ako vidimo čovjeka, koji je stvoren po božjoj prilici, sa namještenim maskama. Bez obzira na sve to, opravdana je sumnja, hoće li svim tim sredstvima biti zajamčena sigurnost civilnog stanovništva.

Šta dakle da radimo? Ako je idealnom Švajcarcu Henriu Dunantu pošlo za rukom, da u čovjeku pobudi ljubav do bližnjega i samilost te da stvori nešto uzvišena, to jest, da se osnuje organizacija „Crvenog krsta“ te zaključila

i potpisala ženevska konvencija; ako se je ovim međunarodnim ugovorom postiglo priznanje neutralnosti vojnih ambulanta, bolnica i sanitetskog osoblja, vraćanje za boj nesposobnih ratnih invalida u domovinu, zaštita stanovništva, koje pomaže ranjenicima, dužnost njegovanja ranjenika bez razlike vjere i narodnosti; ako su postignute odredbe, da se sa zarobljenicima mora postupati čovječno, da se mogu izmjenjivati zarobljenici i da se može dopisivati s njima: zašto se istim putem i na isti način ne bi mogla postignuti i zaštita za civilno nenaoružano stanovništvo? Do sada su već važili međunarodni propisi, da se otvoreni, to jest neutvrđeni krajevi ne smiju bombardovati. Zar se je uvadjanjem novoga vazdušnoga oružja zaboravilo na ove propise, odnosno zar za oružje iz vazduha ovi propisi ne važe?

Pitati se moramo, je li svijet zaista zaboravio na tekovine prosvjećenosti, napretka i kulture: na ljudsku slobodu, na čovječanska prava i na čovječansko dostojanstvo? Znadem, da je štošta učinjeno takodjer u ovom pogledu, da postoje neki međunarodni ugovori, ali da ih do sada navodno nije ratifikovala još nijedna država. Poznato nam je, kako su se na ženevskoj konferenciji za razoružanje pretresali nacrti o zabrani vazdušnog rata, ali nam je takodjer poznato, da se je ta konferencija nasukala na mrtvoj tački. I kada se je u Ženevi pretresalo takoreći vitalno pitanje za civilno stanovništvo, ovo je stanovništvo ostalo mirno, letargično i apatično, kao da se tamo vodila riječ o — lanskome snijegu. Niko nije digao glas u korist civilnog stanovništva, zašutjeli su dapače i najizrazitiji pacifiste.

Ali kazalo se približuje dvanaestom satu, zato treba energičnog nastupa. Civilno stanovništvo čitavog svijeta treba da se digne i da silnom, veličanstvenom i jednodušnom manifestacijom zatraži svoju zaštitu. Čitavim svijetom trebala bi da zaori bura ogorčenja, čitav svijet trebali bi da zahvate odlučni prosvjedi čak protiv iste *misli*, da bi se u ratu smjelo napadati nenaoružano stanovništvo. Jer to ne bi bila više borba, nego sramotno, nečovječno klanje. Taj protestni pokret trebao bi da zahvati duše i srca stanovništva svih država i orkan ovoga pokreta morao bi prisiliti države i diplomate, da se *moraju* sjediniti u ovom pitanju, da ušćuvamo posljednje ostatke čovječanske kulture i ne propadnemo u kaos nečovječnog divljaštva.

Inicijativu za ovaj pokret imala bi da prihvati organizacija „Crvenog krsta“, ova idealna međunarodna organizacija, za koju važe uzvišeni principi morale, pravde, dobrote, samilosti, pomoći i ljubavi i koja na svojem štitu nosi krst, znak ljudskoga spasenja. Pomoću svoje međunarodne organizacije „Crveni krst“ treba da probudi savjest čitavoga svijeta, da trgne narodne mase i dozove u život silnu propagandu, kojoj se neće moći odupirati ni diplomate, ni najkrvoločniji vojni fanatičari. Protiv *fanatizma rata* treba da postavimo *fanatizam mira!* A ako rat nikako ne možemo spriječiti, onda moramo bar ublažiti njegove strahote i ograničiti ih na što užu krug, na one, koji su pozvani, da mjere svoje snage in da *poštenom borbom* riješe sudbinu

država i naroda. A u nenaoružanom stanovništvu neka se respektira božja stvorenja, čovječanska prava i ljudsko dostojanstvo!

Ako ovu propagandu bude pokrenula organizacija „Crvenog krsta kraljevine Jugoslavije“ i pronesla ju medju svijet, onda joj to neće biti u nečast, nego će si time samo steći ugled, a ako joj trud bude krunisan uspjehom, takodjer blagodarnost čitavoga svijeta.

✱

T E H N O K R A C I J A

INŽ. MILAN pl. KIEPACH
R. C. MARIBOR

(Nastavak.)

Prva potpuno automatska fabrika izgradjena je godine 1920 u Milwaukeeju od A. O. Smitha, koja je u stanju da u 24 sata producira 10.000 automobilskih okvira (rama) i 54 km cijevi. Zaposleno je samo 300 radnika.

Howard Scott kaže, da se bije boj izmedju stroja i čovječje radne snage. Čovjek mora uzmicati, jer je jeftinije, ako se čovječja radna snaga izbacii iz produkcijskog procesa i zamjeni strojem. U svim velikim pogonima Sjeverne Amerike opaža se u zadnjih 30 godina ovaj proces.

Ovaj boj izmedju čovjeka i stroja nije u Americi ostao nezapažen, pa su tehnochrati tvrdili, da će to voditi do krize. Mišljenje je prevladalo, da će izbačeni radnici naći zarade u novim i u ekspanziji starih industrija. To je vrijedilo tako do godine 1920. Od kako se je počela sprovadjati racijonalizacija i automatizacija, razvitak industrije ne znači više zaposlenje većeg broja radništva, osim jedino ako se radi o sasma novoj industriji.

Vrlo je važan faktor taj, da u zadnjim godinama visina radne snage na jedan komad industrijskog produkta stalno pada. Kod mnogih produkata približava se taj faktor nuli. Marxistična teorija bazirala je na pretpostavci, da mora radnik dobiti primjernu otštetu za svoj rad. Tehnika izbacuje radnu snagu iz industrije te danas u automatskim pogonima nema više baze za primjenu ove teorije.

Godine 1918 bila je zaposlenost na vrhuncu; produkcija postigla je vrhunac u godini 1929. Danas je situacija takva, da bi se kod najviše produkcije od godine 1929 mogla zaposliti samo oko polovica besposlenih. Progres tehnike izlučuje sve to više čovječju radnu snagu iz ekonomskog mehanizma.

Prvi put u historiji stoji velika množina dobara pred neprispodobivim siromaštvom. Naš današnji sistem cijena ne dozvoljava, da se produkcija prilagodi potrošnji.

Velikoj masi ljudi nemoguće je kupovati veliku množinu dobara, koju je ona u stanju proizvodjati i to to više, što je manje radne snage potrebno za proces fabrikacije. Potrebno je dakle da se digne kupovna snaga velikih masa.

Interesantna je statistika profesora Rautenstraucha i to *razdioba nadnica, dividenda i kamata* u Sjedinjenim državama. Navest ću samo približan razmjer za godine

	1926	1932:
nadnice	2·7	0·9
dividende	0·28	0·52
kamate	0·77	1·12

Ove brojke jasno pokazuju, da nadnice padaju, a dividende i kamati rastu. Velika masa potrošača ovisna je od nadnica, te je sasvim jasno, da je moralo doći do stagnacije prodaje ili do natprodukcije. Porast kamata i dividenda znakom je, da se kapital u Sjevernoj Americi skupljao u rukama razmjerno malenog broja ljudi.

Tehnokrati su na osnovu izmjere energije u Sjevernoj Americi postavili izvjesne relacije između uvećanja mehaniziranja, povećanja dugova, umnoženja pučanstva, povišice produkcije prema umanjenju uposlenja u industriji i poljoprivredi. Ova istraživanja na znanstvenoj podlozi pokazuju, na koji nas je krivi put doveo naš današnji sistem cijena.

Tehnokrati su na osnovu znanstvenih istraživanja sakupljali statistički materijal, te oscilacije privrednog života prikazali u matematičkim formulama. Pomoću tih formula ustanovili su ekstrapolacijom, kako će se privredni život u budućnosti razvijati te su došli do zaključka, da će privredni slom nastupiti u godini 1940. Ova istraživanja u godini 1921 pokazala su, da će pad cijena nastupiti u godini 1932, još veći minimum nastupiti će u godini 1940. U godini 1975 pao bi indeks cijena na nulu.

Tehnokrati drže, da naš ekonomski sistem jedva može podnijeti još veće opterećenje, te iz toga razloga zaključuju, da mora naskoro doći do promjene današnjeg ekonomskog sistema.

Sasvim je dobra izreka tehnokrata, kad kažu:

Proizvadjaju se na bazi KV-sati a troši se na bazi radnog sata. U današnjem sistemu cijena osniva se vrijednosno mjerilo na kvantiteti, dok bi se u sistemu, kojeg predlaže tehnokracija, to mjerilo osnivalo na kvaliteti, tačnije na jedinici energije.

Prema dosadašnjim nazorima se uspješan rad očituje na izkazanom dobitku. Dobitak je opet funkcija množine robe, koja se može prodati. Ovo je dakle razlog, da se iz poslovnih interesa povećava produkcija i time u vezi traženje sve to većih prodajnih područja u tu- i inozemstvu.

Dobitak je također funkcija vlastitih troškova. Našlo se je, da je najjednostavniji način za sniženje vlastitih troškova ako se poveća produkcija u serijskim fabrikacijama primjenom najšire mehanizacije te upotrijebom što manje množine radne snage. I ako je preduzimačima dobro poznato, da time povećavaju besposlicu i istovremeno umanjuju kupovnu snagu, to im u današnjem kapitalističkom sistemu ipak ništa drugo ne preostaje, jer drugčije ne mogu uspjevati u utakmici sa konkurencijom.

(Konac u narednom broju.)

STOBI 1934. GODINE STOBI IN THE YEAR 1934.

Ovogodišnje iskopavanje u Stobima dalo je vrlo dragocениh rezultata. Naročiti je interes bio posvećen jednoj gradjevini u centru grada, čije je otkopavanje počelo još prošle godine, a koja ni ove godine nije mogla biti potpuno obnažena, te će se njeno otkrivanje i do godine nastaviti. Prostor do sada otkriven zahvata površinu od nešto više od 2000 m² i pretstavlja čitav kaos odeljenja, čija namena nije još jasna. U jednom odeljenju otkrivena je peć, koja je služila za pečenje glinenog posudja najraznovrsnijih oblika. Ovo posudje ostalo je u peći, pretrpano ruševinama gornjih delova gradjevine. Po svemu izgleda, da se za vreme pečenja ovoga posudja desio jedan od onih katastrofalnih zemljotresa, koji su doprineli opustošenju grada. Zna se, da je u Južnoj Srbiji od 528 do 538 godine iz godine u godinu bila serija katastrofalnih trusova, čija je posledica bila uništenje dvanaest gradova. Jedan takav trus desio se, dok se rečeno posudje u peći peklo, te je ono radi pritiska ruševina dobilo naročite forme. U ovome kompleksu raznovrsnih odeljenja otkrivena su ove godine u jugo-istočnom delu gradjevine dva otmena prostora sa apsidama na zapadnoj strani. Oba prostora leže jedan do drugoga, a na istočnoj strani otvoreni su prema jednome peristilu, koji na severnoj strani ima basen. Iza njih, na zapadnoj strani, bio je vrt. U južnome prostoru otkriven je vrlo lep podni mozaik. U sredini je bila fontana sa vodoskokom, a svuda okolo fontane nalazi se mozaik podeljen u osam polja. Dva polja sačuvala su jedan natpis u mozaiku,

In the following we bring the report of the President of the R. C. at Belgrade, Dr. Vlada R. Petković who is a Professor at the Belgrade University, on his archeological investigations at Stobi, the famous city of antiquity, justly called the Yugoslav Pompei.

The excavations at Stobi furnished very precious results this year. Special interest was devoted to a building in the center of the city on which the excavation work was already begun last year, but is not finished yet. The place recovered from the ground so far covers a surface of a little more than 2000 square metres and represents a whole chaos of various rooms and halls, destined for uses which are not known yet. In one of those a furnace was discovered which was used for burning of various kinds of pottery. Some pottery ware was actually found in the furnace and was covered with ruins from the upper portions of the building. The process of burning was apparently being carried on when an earthquake destroyed the building. We know from history that in Southern Serbia a series of earthquake catastrophes took places between the years of 528 and 538, during which twelve towns were completely destroyed. Under the pressure of the ruins the pottery in the furnace was shaped into various kinds of forms. In this complexity of various compartments there were this year discovered in the southeastern portion of the building two halls of impor-

koji sadrži osam imena, četiri muška i četiri ženska. To su: Rufinos, Peristeria, Protasis, Perpetua, Joannes, Elpidis, Aurelianos, Peristeria. Po svemu izgleda, da je ovde reč o četiri para (muž i žena), a izvesna imena daju maha pretpostavci, da je ovde reč o nekoj jevrejskoj porodici. Natpis, otkriven prethodne godine, u kome se govori o jevrejskoj opštini i o sinagogi u Stobima, svedoči, da je tu bila moćna kolonija Jevreja.

Otkriveni mozaik je vrlo dragocen. Dva polja predstavljaju rombove upisane u kvadratu, a u uglovima su naslikani jeleni i lavovi, koji trče. Jedno polje pokazuje u sredini rozetu, a u uglovima konja koji trči, bika, jelena koji pase i scenu lova (pas goni zeca). Jedno polje predstavlja vazuu sa šarenim cvećem. Dva polja predstavljaju, u glavnom, morskou faunu sa kitovima, delfinima, polipima i oktopodima, a jedno od ovih polja pokazuje u uglu i alegorisku figuru Mora sa veslom u ruci.

U rečenoj gradjevini pored sitnijih objekata, medju kojima se ističe jedna broncana statuetica Venere sa ogledalom u ruci, nađena je i vrlo lepa glava, po svoj prilici, Orfeja, nešto oštećena, rad rimskih majstora iz doba careva.

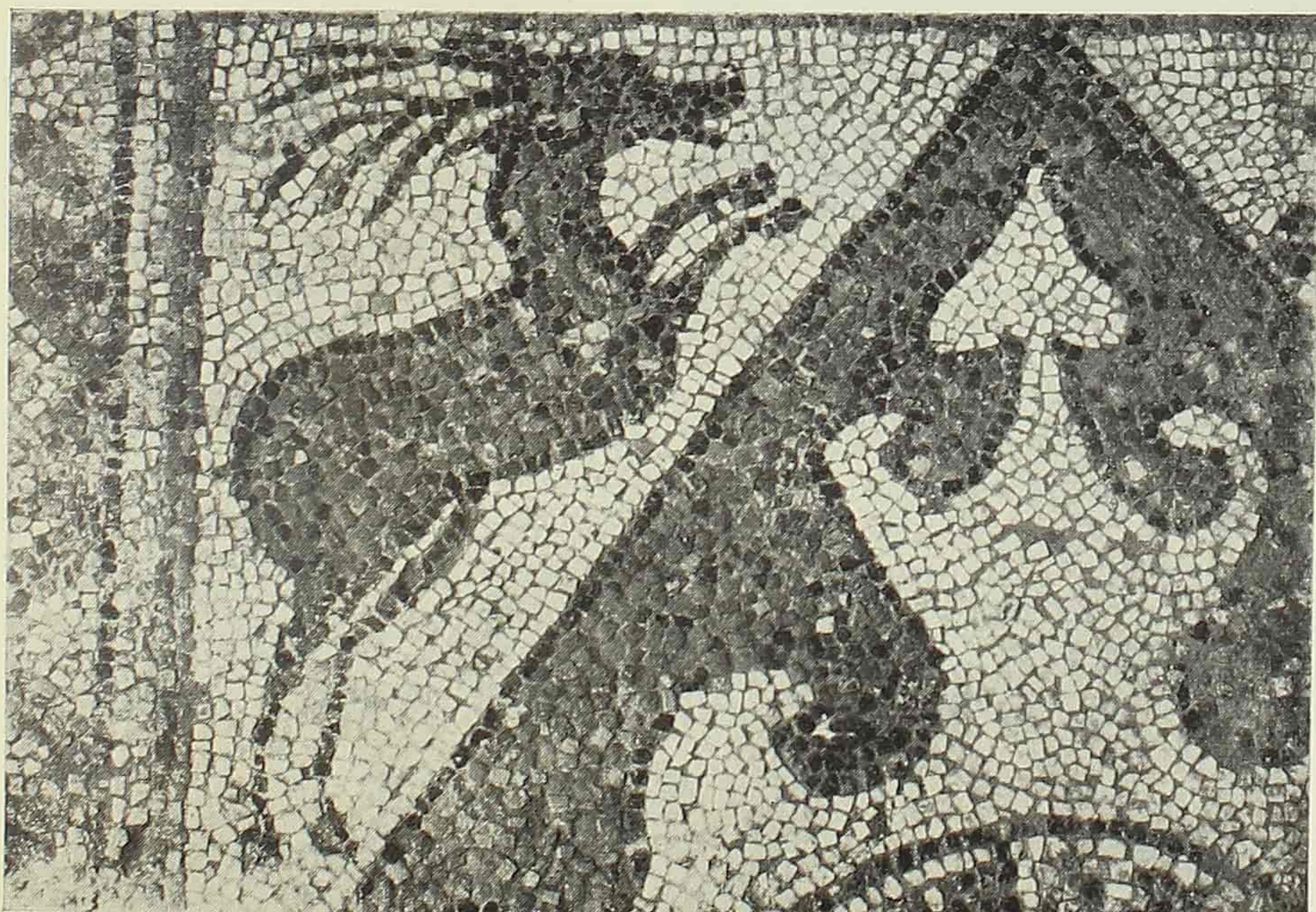
Vlad. R. Petković.

*

Naš R. C. Skoplje priredio je na dan 24. maja 1934 klupski izlet u Stobi. Na izletu je učestvovalo 16 članova, od kojih su

tance with apses on the western side. The two halls are besides each other and open on the eastern side towards a peristyle which has a basin in the north. Behind them on the western side there was a garden. In the southern hall a very nice mosaic was discovered on the floor. In the middle there was a flowing fountain and round the fountain the mosaic was divided into eight fields. Two fields show inscriptions on the mosaic containing names of four men and four ladies, viz.: Rufinos, Peristeria, Prozasis, Perpetua, Joennes, Elpidis, Aurelianos, Peristeria. They seem to represent four couples and from certain names we could conclude that they belonged to a Jewish family. An inscription, discovered the year before last, speaks of a Jewish congregation and synagogue at Stobi, showing that there was a strong Jewish colony there.

The mosaic discovered is very precious. Two fields represent rhombs within squares and in the corners there are pictures of stags and lions running. One field shows in the middle a rosette and in the corner a horse, a bull, a stag grazing and a hunting scene (a dog chasing a hare). One field represents a vase with coloured flowers. Two fields display chiefly sea fauna, whales, dolphins, polypi and octopods, and one of these fields also shows in the corner an allegoric figure of a man with an oar in his hand.

nekoji povelj sa sobom i svoje porodice. Izlet je uspeo preko svakog očekivanja. Učesnike je vodio brat dr. Franjo Mesesnel, član R. C. Skoplje, a u Stobima ih dočekaao brat dr. Petković R. Vlada, predsednik R. C. Beograd, sa ostalom gospodom, koja se u Stobima bave iskopinama. Naši izletnici pokazali su puno zadovoljstvo. Kod svakoga značajnog objekta čuli su iscrpna predavanja brata dr. Petkovića. Zadivile su ih novo pronadjene arheološke iskopine: ulazna kapija Stobi-a, amfiteatar, hramovi, kupatila i čitav niz sijajnih ostataka jedne velike i napredne varoši. Naročito su zapaženi novootkriveni podni mozaici i nove palate.

In the same building there was also found a small statuette of Venus holding a mirror in her hand, besides various other smaller objects, and a very nice head, somewhat damaged, representing to all appearances Orpheus, a work of the Roman masters from the period of the Emperors.

Vlad. R. Petković.

*

Our Rotary Club at Skoplje made on 24th May 1934 an excursion to Stobi in which 16 members took part, many of them bringing also their families with them. The excursion was a great success. The party was led by Brother Dr. Mesesnel, member of the R. C. Skoplje. At Stobi they were received by Brother Dr. R. Vlada Petković, President of the R. C. at Belgrade, and the gentlemen taking part in excavation work. All participants were greatly pleased with the leadership. At each characteristic object the explanations were given by Brother Dr. Petković personally. The party was full of admiration for the highly interesting archeological discoveries: The Entrance Gate to Stobi, the Amphitheatre, the Halls, Baths and the rest of various remnants of this ancient and to all appearances highly civilised city. Special attention was paid to newly discovered mosaics on the floor and the new palaces.

C H A R T E R -
P R O S L A V A R. C.

Z E M U N
20. o k t o b r a 1934

ROTARY-KLUBI V JUGOSLAVIJI

DR. VINKO ŠARABON,
R. C. LJUBLJANA:

V osemnajstih klubih je zaenkrat zbrana rotarska armada Jugoslavije. Pogled na zemljevid nam lepo pokaže, kje so njene glavne postojanke in kje je njena glavna moč. Iz osrčja Evrope prehajajo na naše ozemlje Alpe; ob njih vznožju širita rotarske ideje kluba *Maribor* in *Ljubljana*, ob svetovni prometni cesti, ki veže severovzhodno Evropo preko Donave z Jadranskim

morjem. Ob koncu te ceste gleda ven v svet naš obmorski klub *Sušak*; od Sušaka vodi v veliko Panonsko kotlino druga cesta, in tam, kjer prečka ta cesta Savo in pot iz Srednje Evrope na Balkanski polotok, zastopa rotarske cilje klub *Zagreb*. Zagreb in Maribor tvorita obenem oglišči trikotnika, kojega tretje oglišče je *Varaždin*, in tudi tu je rotarski klub. Severozapadni del naše države je reprezentiran torej po petih klubih: Maribor — Ljubljana — Sušak — Zagreb — Varaždin.

Donava zbira svoje vodovje v Alpah, na Krasu, v Sudetih, v Karpatih in tudi v Rodopskem gorovju. Tam, kjer se vse te ogromne vodne količine zberejo, pritekajoče od vseh strani neba, spojene v eno samo velikansko žilo odvodnico, ki prodere gorovje in jih vodi naprej proti morju, tam je najpomembnejše hidrogeografsko središče Evrope, in tam je *Beograd* s svojima tovarišema *Zemunom* in *Pančevom*; in vsako teh treh mest ima svoj rotarski klub. Močna je ta postojanka. Ne daleč proč, prav tako na važnih prometnih križiščih ali trgovskih središčih, imamo rotarji zopet štiri klube: *Novi Sad*, *Vukovar*, *Osijek* in *Subotico*. Z imenovanimi prejšnjimi tremi klubi skupaj tvorijo ti štirje klubi severovzhodno krilo naše rotarske armade. Opazimo, da je dvanajst klubov ali *dve polni tretjini* vseh klubov Jugoslavije koncentriranih na njenem severozapadu in severovzhodu, tam, kjer sta industrija in poljedelstvo najbolj razvita, kjer je prebivalstvo najgostejše, kjer je možnost združevanja največja.

Naša država ima dve glavni prometni cesti; ena vodi od severozapada proti Beogradu, druga je podaljsek prve in vodi naprej od Beograda proti jugu. V objemu teh dveh cest vidimo večinoma visok svet, velike planote z globoko vrezanimi dolinami, večjemu naravnemu prometu precej neprijazno ozemlje. Zato na tem svetu ni mnogo velikih mest in zato tudi ni čudno, če nahajamo rotarske klube tukaj le kot oaze; dve taki oazi sta tam: *Sarajevo* in *Banjaluka*. Od Sarajeva doli proti jugovzhodu je ono prometu in osredotečenju prebivalstva sovražno ozemlje najbolj razvito; zato je tam še manj večjih središč in je ustanovitev klubov še težja. Šele globoko doli na jugu Jugoslavije, tam kjer se križajo ceste od najrazličnejših strani in se je razvila in se bo še bolj razvila metropola južnega dela Jugoslavije, ima Rotary zopet svoj klub: *Skoplje*. Pogrešamo Niš. Ona cesta, ki vodi od Beograda proti jugu in ki je del svetovne orientiske proge, se cepi v Nišu na dva dela: nadaljuje se v smeri proti Sofiji in Istambulu (Carigradu) in nadaljuje se v smeri proti Skoplju in Solunu. Dalje je Niš križišče mnogih bolj notranjdržavnih prometnih žil in bo pozneje tudi ob progi, ki bo vezala Rumunijo z našim morjem. Zato upamo in pričakujemo, da bomo mogli kmalu tudi v Nišu praznovati inavguracijo rotarskega kluba. In prav doli na jugu naše države nudi tudi Bitolj mnogo pogojev za ustanovitev naše postojanke.

In slednjič naše morje, naše oko v svet, naš neposredni posredovalec z vsemi zemljini sveta! Te lepe naše obale si brez Rotary sedaj ne moremo misliti več. In Rotary je tam dobro zastopan; poleg že imenovanega Sušaka

gori na severu so se pridružila našemu delu še tri srca: Šibenik, Split in Dubrovnik. Priti mora zraven še Mostar, ob poti od Sarajeva do morja.

Videli smo vso rotarsko družino Jugoslavije, okrog pet sto mož, prožetih z idejami rotarstva, združenih v osemnajstih klubih, razširjajočih poslanstvo ljubezni do bližnjega po obširni naši domovini, pred njimi plapola zastava z napisom: P o m a g a j!

✱

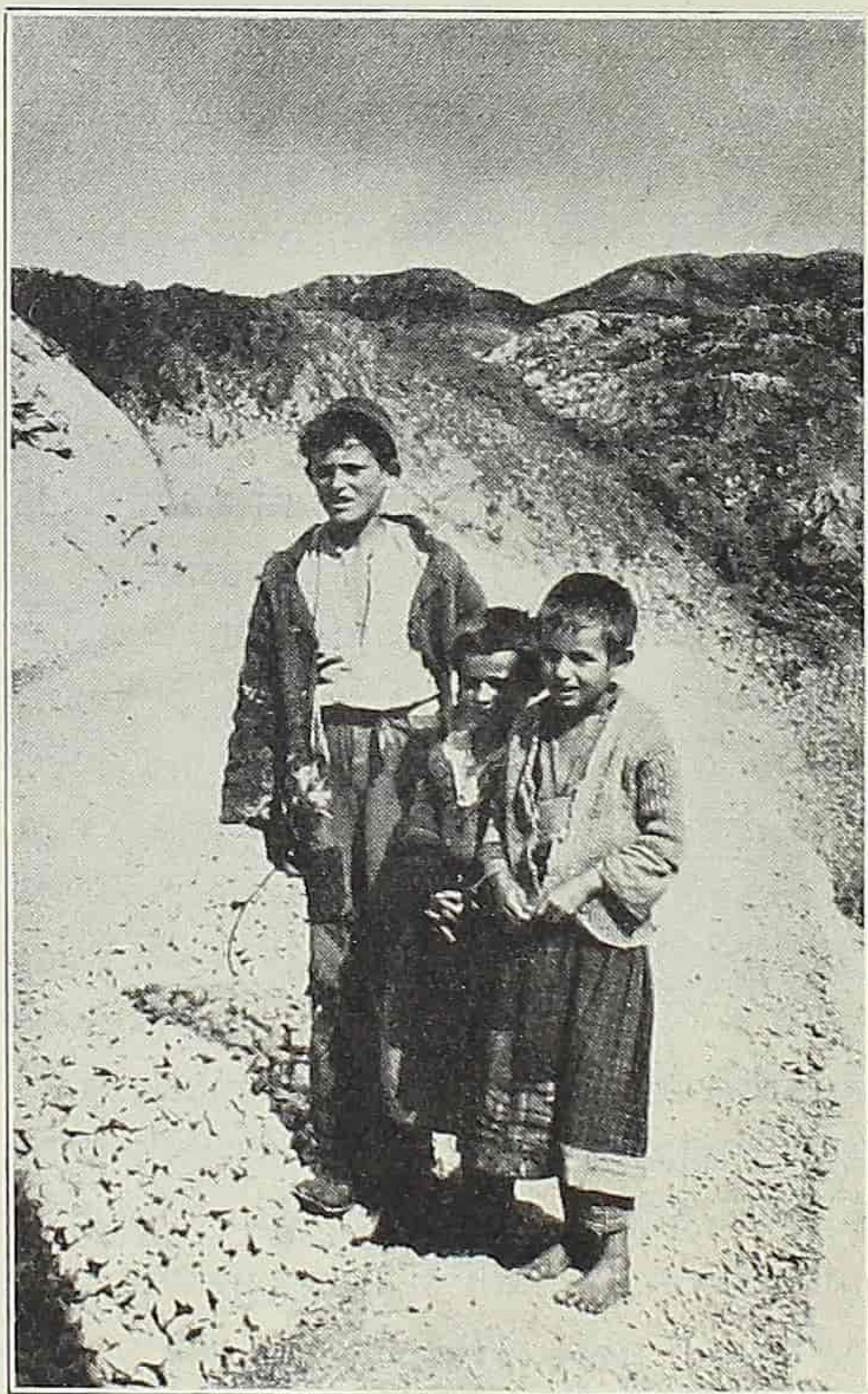
ZAŠTITA DJECE I SKRB ZA MLADEŽ

DR. KREJČI VILJEM,
R. C. LJUBLJANA:

Ljubljana, 5. augusta 1934.

Ponovno čitanje uzornog referata „Jugoslovensko rotarstvo u službi omladine“, što ga je rotar brat inž. Šlajmer podnio na našoj zadnjoj distriktnoj konferenciji, potaknulo me je k razmišljanju.

Došao sam do zaključka, da je današnja skrb za mladež po psihološkim momentima, za kojima se pri svojem radu povode dobrotvori mladeži, većim dijelom više propagandističkog, nego karitativnog značaja. Ne samo kulturna

i sportska udruženja, nego i idejne i nacionalističke struje, pa čak i političke stranke sviju vrsta razvile su u posljednim godinama upravo nevjerovatnu radinost, koja neobavještene ljude često puta može da zavarava, da se dive ovoj ustrajnoj i požrtvovnoj skrbi za mladež. Ali onaj, koji ima u brizi oko djece izvjesna iskustva pa kritički razmotri rad ovih dobrotvora, vidjet će, da kod većine takvih, sa vidika fizičke koristi mladeži doduše pohvalnih pojava, akterima nije stalo toliko do koristi, koju će od toga crpsti uboga djeca, koliko do toga da omladinu predobiju za se, da si ju odgoje u odredjenom duhu i u izvjesnom uvjerenju, da joj, još prije nego što postane sposobna da sama sudi, nakaleme odredjeno mišljenje, a ujedno i mržnju prema svema što se protivi tom mišljenju — jednom riječi: time

nastoje da si steknu naraštaj: rekrute za svoje redove. Pravilan i etički neosporan jest rad u korist mladeži samo tada i samo toliko, koliko su si prijatelji mladeži postavili kao isključivu svrhu da se brinu oko djece, pa ovu

svrhu provode u život bez ikakve druge natruhe bilokakve boje, ili pako, ako sami teže za čisto etičkim ciljevima i žele da takvim svojim radom prošire krug onih, koji su svoju životnu radinost usmjerili prema načelima etike i morale — premda ni ova posljednje spomenuta dobrotvornost nikako ne pretstavlja čisti i idealni altruizam. A sasvim promašeno i etički neopravdano jest, ako se zaštitom djece i mladeži bave organizacije, koje same po sebi nemaju svrhu da u narodu dižu niveau etike i morale, niti su se posvetile isključivo brizi oko djece kojoj je potrebna zaštita, već im je stalo jedino do toga da k sebi privuku podmladak korporacija koje udružuju članstvo drugoga ili čak protivnoga uvjerenja. I nisu malobrojne takve egoistične institucije koje, bilo izravno pod svojim, bilo prikriveno pod tuđim imenom priredjuju razne omladinske sastanke, predavanja, prikazivanja, izlete, logorovanja i putovanja, da tim prilikama polagano i neopazice, ali to sigurnije, pod maskom skrbi za mladež unose u mlade duše otrovne transfuzije. — Dužnost je svakoga poštenog prijatelja mladeži, da odbije saradnju i pomoć ovakvim akcijama, kojima je korist mladeži samo sredstvo za postizavanje sasvim drugih ciljeva, koji sa dobrobiti mladeži nemaju ni najmanje veze. Ovakvim omladinskim akcijama mora se posvetiti što veća pažnja, i mlada, svakoj sugestiji lako pristupačna bića, mora se oteti uticaju onih lažnih dobrotvora, koji žele samo iz pukog egoizma i iz mržnje do svega protivnoga vršiti rad, što bi trebalo da ga obavljaju jedino doista nepristrani, vješti i požrtvovni prijatelji mladeži.

Ako ova svoja zapažanja apliciram na naš rotarski „Boys Work“, dolazim do zaključka, da smo rotari bez sumnje pozvani da se brinemo oko dobrobiti djece i mladeži, i to ne samo radi fizičke koristi, koju ona treba da ima od naše pomoći, već i radi naše namjere, da i u mladje pokoljenje unesemo prekorisna načela etike i morale, iako nas pri tom prati želja, da bi mladež, kojoj posvećujemo svoj rad, pomnožila naše redove, čim počne da hodi vlastitim putevima.

Ali ovaj naš rad ne smije da se vrši bez sistema i bez uvažanja izvjesnih načela, jer bi se inače moglo desiti, da obavljamo Sisifov rad bez koristi, koju želimo postići — a ponekad možda i na štetu onih, kojima je namijenjena naša briga.

Zaštitu djece i skrb za mladež podijelio bih na:

- a) skrb za siročad,
- b) skrb za osakaćenu, bolesnu i oporavka potrebnu djecu,
- c) skrb za siromašnu djecu uopće,
- d) skrb za zapuštenu, zanemarenu i pokvarenu djecu.

Obično se, naravno, ne radi samo o odvojenom pojavu jedne vrste, nego se žalibože vrlo često siromaštvo druži sa fizičkom ili duševnom nemarnošću itd.

Nije moj zadatak da na tom mjestu raspravljam o zaštiti djece i skrbi za mladež uopće, nego nas interesuje jedino pitanje, kako bi pri provadjanju u

život svojih humanih rotarskih ciljeva na pravilan i svrsishodan način doprinjeli k riješivanju ovoga veoma važnoga socijalnog pitanja. Nema dvojbe, da većina ostalih socijalnih pitanja crpe svoj korjen upravo iz manjkavog rješavanja zaštite djece. Velik dio kroničnih bolesti, osakaćenost, oskudica, nesposobnost za svakidašnju zaradu, kriminaliteta, nemoralna itd., sve su to pojavi, kojima se izvor mora tražiti gotovo isključivo u manjkavom i pogrešnom tjelesnom i duševnom odgoju djece. Ako nam je stalo do toga, da odgojimo tjelesno i duševno zdrav narod, moramo svojom brigom početi već kod djece. A šta da mi rotari učinimo u tu svrhu? Mislím da ću svojem današnjem zadatku udovoljiti, ako navedem samo nekoliko općih načela, koja su rezultat mojega više nego dvadesetgodišnjega studija i praktičnog rada na području zaštite djece i skrbi za mladež.

Ja sam odlučni pristaša i branilac principa individualnog odgoja i brige za djecu. Čovjek nije roba, da bi se mogao mjeriti i brojiti po tucetima, dapače ni u jednoj te istoj porodici nisu si dva djeteta jednaka po svojem značaju, raspoloženju i pristupačnosti za dobro i zlo. Čak i kod stoke, što ju imaš u velikom broju u staji pa ju svu krmiš i timariš na isti način, možeš opaziti izvjesne specifične navike i raspoloženja — a kako bi istom kod čovjeka koji ima um i slobodnu volju mogao upravljati njegov duševni i tjelesni razvoj po određenoj šablóni bez obzira na njegovu duševnu i tjelesnu kapacitetu te posebnosti njegove volje? Odgoj djece nije Prokrustova postelja, da bi mogli otsjeći ono, što je u razvoju preko mjere napredovalo, i natezati na standardnu mjeru, ako se pojavi zastoj. Ne smije se izgubiti iz vida ni to, da zajednički paušalni odgoj koji ide preko potrebnog zajedničkog školanja i priučavanja korisnom smislu za zajednicu, više puta utiče u većoj mjeri štetno na dobre značaje, nego korisno na slabe. Iz ovih i drugih razloga, koje se u obilnoj mjeri mora tražiti takodjer u nedostacima zavoda i njihovih funkcionara, došao sam, na osnovu mnogih iskustava, do zaključka da je iako ne na vrhuncu stojeća individualna skrb i odgoj bolji od onoga u zavodu. Ne tvrdim, da ovo načelo važi svuda i za sve narode i zemlje. Ali obzirom na strukturu naše zemlje i našega naroda ovo načelo bez sumnje važi za naše prilike. Zato ćemo u svim primjerima, kada se bude radilo o pitanju, kamo treba da smjestimo dijete kojemu je onemogućen uspješan uzgoj i opskrba u domaćem gnijezdu nastojati prije svega da mu nadjemo brižljiva hranitelja, po mogućnosti rodjaka ili znanca, koji će se pod kontrolom pozvatih institucija primiti skrbi za ubogoga malog osamljenika. Samo onda ako se ne može naći sposobno lice, koje bi se s ljubavlju i predanošću posvetilo djetetu, ili ako posebnosti djetetova duševnoga ili tjelesnoga razvoja kao n. pr. gluhonijemost, osakaćenost, duševna zaostalost itd. traže posebnu strukovnjačku opskrbu i odgoj, neka mu otvori svoja vrata institut, sirotinjski dom, dječji dom, kolegij itd.

Drugi važan princip, koga ne smemo nikada gubiti iz vida jest taj, da i kod mladeži samo stroga kontrolirana dobrotvornost može postići svoju svrhu.

Ako se dijele potpore gdje god se — stvarno ili prividno — bude pojavila potreba, onda to davadja do zlobnoga iskorištavanja dobrotvornosti na štetu onih, koji su nesrazmjerno više potrebni od onih koji poznaju način i sretstva za budjenje milosrdja. Nije osamljen primjer, da je kod dobrotvornog društva postigla izdašnu potporu udova invalida, za koju smo zatim prilikom ispitivanja njezinih prilika došli do spoznanja da prima zaradu i potporu na toliko krajeva, da njezini skupni prihodi premašuju prihode visoka državna činovnika. A u mnogo slučajeva došli smo do spoznanja, da su primljene potpore bile upotrebljene za pijančevanje, raskalašnost i nepotrebno razbacivanje novcem. Kontrola mora dakle biti dvostruka: prva mora nastojati da ustanovi stvarnu potrebu, a druga da nadzire trošenje. Osim toga neophodno je potreban dogovor između sviju u obzir dolazećih karitativnih institucija, koje moraju biti sve obavještene i držati u evidenciji, tko i u kolikoj mjeri uživa u njihovu području dobrotvornost ostalih. Potrebna je svuda tačna evidencija o svim potpomognutim licima i o iznosima potpora, a da bi se svako mogao lako uvjeriti, kome i koliko treba da dade, da ne bi drzovitiji i manje potrebni imali prednost pred siromašnijim i čednijim.

Iskustva nam dalje dokazuju, da dijeljenje potpora u premnogo slučajeva korumpira. Mnogi korisnici potpora vide, da se pomoću potpora može bolje i lakše živjeti nego pomoću rada. Djeca, koja to opažaju kod svojih roditelja, vrlo se rado odaju tom načinu lakšeg života, pa se vrlo lako izgube za koristan i radin život. Obzirom na ovu pojavu neka se potpore dijele u obliku prilike za rad i zaradu i u obliku prilike za školanje i naobrazbu — a svakako samo u iznimnim slučajevima u novcu, pa prema tome radje u naturalijama, a i to samo u izvanrednim prilikama, prigodom božićnice, nove godine, početkom školske godine itd. U svakom primjeru mora se nastojati da se spriječi, da djeca ne bi bila svijesna da ima dažbina značaj potpore. A bezuslovno se mora spriječiti prosjačenje same djece, jer ta ružna navika beziznimno krajno štetno utiče na nježnu i osjetljivu dušu.

Dalje neka nam bude dozvoljeno spomenuti da se neposrednom brigom oko djece ne bavi svako kojemu je slučajno palo na um, da bi učinio što dobra za djecu. Ako nemate izvjesnih iskustava i dobroga poznavanja prilika, ako u vas nema mnogo dobre volje, strpljivosti i ustrajnosti, onda ovaj rad radje ostavite institucijama pod vodstvom činilaca, koji su vješti ovom poslu, jer pogrješan postupak često više šteti no što može da koristi dobra volja. Zato potpomožimo prije svega udruženja, koja se bave isključivo zaštitom djece i skrbi za mladež, nastojmo u njima saradjevati i starajmo se, da bi njihov rad bio što ljepši i uspješniji.

Konačno podvlačim još i načelo, da se i u skrpstvu za mladež mora dati prednost privatnoj inicijativi pred birokratičnim socijalnim skrpstvom. Karitativnim radom neka se bave samo lica, koja se po svom srcu osjećaju pozvana k tome, koja imaju smisla za pomoć bijednome i pomoći potrebnome, i koja imaju takodjer potrebnu množinu ustrajnosti i požrtvornosti. Onaj koji

karitativan rad obavlja samo kao svoju profesiju i samo zato da od takvog rada živi, ima rijetko kada potrebnu ljubav za povjerenu mu stvar. Tu se radi o tome, da se bar donekle nadoknadi izgubljena ljubav i briga roditelja, tu se radi o samilosti do patničkog sačovjeka — a birokratizam je hladan, bez ljubavi, bez samilosti. Nastojmo dakle, da državne i samoupravne vlasti u što većoj mjeri podupiru uzorne karitativne institucije, koje treba da obavljaju svoj karitativni rad, dočim ima neposredno socijalno skrpstvo državnih i samoupravnih vlasti početi istom tamo, gdje je privatna inicijativa bez moći. Usmjerimo svoj rad tako, da na što bolji i što naravniji način ispunimo prazninu, koja je nastala kod pojedinaca, o kojima je govor.

✱

IZ NAŠIH KLUBOVA — AVGUST 1934

R. C. BANJA LUKA

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Palace

72. sastanak 10. augusta. Frekvencija 46.66 %. Pretsjeda Ing. Marković i izveštava da je sastanak za prošli petak otkazan s razloga što je većina braće otišla na sokolski slet u Zagreb. Ing. Marković referiše „O kulturi breskve“. Čitaju se zatim nedjeljni izveštaji.

73. sastanak 17. augusta. Frekvencija 66.66 %. Pretsjeda brat Gjurković. Saopštava se zaključak uprave da se braća Dr. Begić i Dimitrić brišu iz članstva u smislu §-a 11, tačke 3 a), društvenih pravila. Zatim se čita referat brata Gjurkovića „Nekoliko riječi o novim uvoznim carinama na drvo u Italiju“. Posle diskusije povodom referata čitaju se nedjeljni izveštaji.

74. sastanak 24. augusta. Frekvencija 76.92 %. Pretsjeda brat Burda. Brat Marković pozdravlja brata Kiša, člana R. C. Osijek, koji izručuje pozdrave svoga kluba. Brat Ing. Marković predlaže da se naredni sastanak održi 2. septembra u njegovim vinogradima u Bos. Kobašu, kamo bi se putovalo autobusom preko Nove Topole i Bos. Svinjara. Zaključuje se da se još sačeka povratak brata pretsjednika i upita braću Malić i Šlajmer kad bi mogli prisustvovati pa da se onda utvrdi dan za sastanak. Čitaju se nedjeljni izveštaji.

75. sastanak 31. augusta. Frekvencija 61.54 %. Pretsjeda brat Gjurković. Zaklju-

čuje se, da se izlet u Bos. Kobaš održi na 16. septembra. Čita se referat brata Gjurkovića „Pitanje uposlenja stranih radnika“. Zaključuje se da se povodom ovoga referata diskusija odloži za naredni sastanak, pošto je pitanje vrlo interesantno, a današnja frekvencija slaba. Čitaju se zatim nedjeljni izveštaji. Iz dopisa R. I. sekretariat Zürich razvidja, da je naš pretsjednik posetio kontinentalni evropski biro u Zürichu.

Nov član: Dr. Levi Jakov, klasif. zubarstvo.

✱

R. C. BEOGRAD

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Srpski Kralj

285. sastanak 6. augusta. Frekvencija 43.47 %. Pretsednik Dr. Vlada Petković pozdravlja goste pastguvernera Edu Markovića iz Zagreba i rotare Kostu Popovića i Pantu Jovanovića iz Skoplja. Po saopštenju sekretara o prispeloj pošti rotar Vlada Petković izlaže svoje utiske iz Vrnjačke Banje, a rotar Dr. Vojislav Kujundžić predlaže izlet na Stražilovo i na izgradnju puta Karlovac—Stražilovo, koji rade džačke čete.

286. sastanak 13. augusta. Frekvencija 41.58 %. Pretseduje pastpretsednik Stevan Pavlović. Sednica održana je u bašti Cvetkove Mehane. Pretsedavajući pozdravio je goste: Edu Markovića iz Zagreba, Dra Ladislava Fajerabenda iz Praga, rotara Bauma iz Vukovara, kao i prisutne dame. Izjavljuje

saučešće rotaru Sondermajeru, kome umro je tast div. djeneral Dr. Petrović. Rotar Hrnčir saopštio je sadržaj pošte a zatim rotar Eda Marković dao je referat o toku pregovora o privrednim pitanjima, koje je vodio sa rotarom Fajerabendom iz Praga, zastupnikom Čehoslovačkih interesenta. Pregovori vodjeni su bili u rotarskom duhu i doneli su lepe rezultate. Rotar Fajerabend posle toga nastavio je govor u istom smislu izjavio nadu, da će ovo biti dobar predznak za naše ekonomske prilike u budućnosti.

287. sastanak 20. augusta. Frekvencija 24.57%. Pretsedavao je pastguverner Eda Marković. 34 članova kluba nalazili su se izvan Beograda. Posle izveštaja sekretara o prispeloj pošti rotar Drag. Pavlović saopštava svoja zapažanja iz Nemačke, gde je boravio nekoliko nedelja. Govornik je opisao današnje stanje u Nemačkoj, raspoloženje u narodu, i svoje mišljenje o događajima, koji se tamo dešavaju. U diskusiji, koja se posle toga razvila, sudelovali su rotari: Eda Marković, Sondermajer, Kujundžić, Nikolić, Popović i Pelivanović.

288. sastanak 27. augusta. Frekvencija 45.12%. Pretsedavao je rotar Lujo Harazim. Pozdravio je goste: Edu Markovića iz Zagreba, Dra Ploja iz Maribora i Viktora Naglasa iz Ljubljane. Posle saopštenja sekretara Koena o prispeloj pošti i poseti beogradskih rotara u Karlovim Varima, i sastanku u Jahimovu u Čehoslovačkoj, rotar Dr. Kujundžić saopštava, da je u Beogradu osnovan damski klub Sor-Optimist, koji ima iste ciljeve kao i Rotary. Posle toga rotar Sondermajer govori o poslednjim događajima u aeronautici. — Zatim rotar Dr. Pržić dao je opširan referat o poseti naših pravniku u Bugarskoj, koji je primljen sa najvećim zadovoljstvom.

✱

R. C. DUBROVNIK

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.00
Hotel Imperial

65. sastanak 2. augusta. Frekvencija 55.56%. Pretsjednik Bravačić otvara sastanak. Tajnik referira o prispeloj pošti i to zahvalu od

br. Dr. Bonači, Fredereka J. Mortona iz Dublina i R. C. Baden bei Wien za albume. Zahvala R. C. Southgate za lijepi prijem njihova delegata glasi: „Dear Fellow Rotarian, At the request of the Council of the Rotary Club of Southgate, I have been asked to thank you and your members, for the kindness you have shown to our delegation. The international Spirit of Rotary has been amazingly well exemplified by your extreme kindness to the visitors to your Club and the desire of the Club is to place on record their thanks to you. Wishing you great success in your Rotary work. I am, Yours sincerely, T. A. C. Trumble (sgd) Hon. Sec.“ — Pretsjednik brat Bravačić javlja, koja su braća izabrana za pojedine odbore. Braća referiraju o prispjelim nedjeljnim izvještajima. Naročito je zapaženo u izvještaju R. C. Split, da će se u Chile održati rotarska izložba, pa se odlučuje da se zamoli bratski klub za potanje obavještenje, jer bi i mi željeli da sudjelujemo na toj izložbi.

66. sastanak 9. augusta. Frekvencija 66.67%. Pretsjednik brat Bravačić otvara sastanak i pozdravlja goste rotare Kalinu, koji nam je na dar donio zastavicu svoga kluba, pa mu daje album Dubrovnika za njegov klub i Forejta, te obojici želi ugodan boravak. Pozdravlja goste nerotare, koji su kao Sokoli došli na slet u Zagreb te se spustili i na naš plavi Jadran i kliče im Zdravo! Tajnik referira o prispeloj pošti. Pretsjednik brat Bravačić izvještava, da je na s/s „Viceroy of India“ koji je 6. o. mj. posjetio naš grad, bilo osam engleskih rotara, s kojima smo se sastali u gradskoj kavani. Medju njima su bili rotar A. I. Southam iz Ashforda, pretsjednik 12. distrikta R. I. B. I., kojemu smo dali na dar album našega grada, i rotar E. A. Kidd od R. C. Dundee, koji nam je donio pozdrave od svoga kluba i jednu škotsku zastavicu, a mi smo mu dali jednu našu zastavicu. Bili su takodjer rotari Frederik J. Green od R. C. Dunstera, John Phin od R. C. Dundee i još četvorica, kojima nažalost ne znamo za ime. Tajnik referira o pismu R. C. Šibenik i čita u cjelosti njihov ovogodišnji program. Moli da i naš odbor

uznastoji za promicanje ciljeva i zadataka, kako bi što prije sastavili program ovogodišnjeg rada. Braća referiraju na osnovu nedjeljnih izvještaja.

67. sastanak 16. augusta. Frekvencija 61.11 %. Pretsjednik brat Bravačić otvara sastanak i srdačno pozdravlja goste Doktora M. Papo od R. C. Sarajevo, Ing. Hugo Briefa, pretsjednika R. C. Bratislava, i Josipa Hejda od R. C. Mlada Boleslav. Tajnik referira o stigloj pošti i izručuje pozdrave rotara Dr. H. Dümela od R. C. Wiener Neustadt, koji ga je posjetio. Čitaju se nedjeljni izvještaji. Zaključuje se da se predloži Jadranskim klubovima da se intercity-meeting, koji bi se imao održati ove jeseni, odgodi uslijed jakog posjeta stranaca i prezaposlenosti članova, koji ne bi mogli u dovoljnom broju prisustvovati tom sastanku.

68. sastanak 23. augusta. Frekvencija 77.78 %. Pretsjednik brat Bravačić otvara sastanak i pozdravlja na francuskom jeziku goste: gdju Baronne C. de Bistram, gg. Leon Gosset, Conferencier du Musee du Louvre, i Matu Vučetića, šefa presbira kod jugoslovenskog poslanstva u Parizu, a g. Vučetića, koji je napola Dubrovčanin, na našem jeziku zahvaljujući mu se na radu za promicanje turizma u Dalmaciji. Tajnik referira o prispjeloj pošti i izvještava, da se je na turističkom parobrodu „Britannia“, koji je bio u Dubrovniku dne 19. o. mj., sastao sa rotarima R. E. Douglas, pastpresidentom R. C. Edinburgh, i Neil MacInnes od R. C. Inverness, koji su izručili pozdrave. Dao im je besplatno vodića koji im je pokazao naš grad, te su sa boravkom u Dubrovniku bili vanredno zadovoljni. — Sastao se je s bratom Tasom Tasićem, potpretsjednikom R. C. Skoplje, koji je morao oputovati i žali što nije mogao prisustvovati našem sastanku, a svu braću srdačno pozdravlja. Čitaju se nedjeljni izvještaji. G. Gosset govori o ljubaznosti i gostoljubivosti, na koju je kod nas naišao, o svojim impresijama o Dubrovniku, o kojemu se najlaskavije izrazuje, i zahvaljuje na lijepom prijemu. G. Mato Vučetić zahvaljuje takodjer na pozdravu. Raduje se što nailazi na intenzivan rad u Dubrovniku i obećaje, da će i nadalje svim silama raditi na razvitku turizma i stvaranju centra za

turizam u Dalmaciji. Brat Dr. Matija Vidoević konstatuje, da pored toga što je rad našega kluba u glavnom posvećen kontaktu sa rotarima cijeloga svijeta i da je rad o učvršćivanju drugarskih veza u samom klubu vrlo intenzivan, mora primjetiti da interesi cjeline stoje uvijek pred interesima pojedinaca. Ujedno zahvaljuje bratu Sokoloviću što je nekoliko braće pozvao na ručak na engleski parobrod „Oxford“ i time doprineo učvršćivanju toga drugarstva.

*

R. C. LJUBLJANA

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
1. V.—31. X. Hotel Bellevue
1. XI.—30. IV. Hotel Union

173. sastanak 1. avgusta. Frekvencija 67.5 %. Čuli smo predavanje br. guvernerja dr. Krejčija o temi „Otroško varstvo in skrb za mladino“. To rotarsko predavanje v pravem pomenu te besede izide v septembrski številki „Rotarja“.

174. sastanak 8. avgusta. Frekvencija 67.5 %. Ta dan je bil posvečen gostu bratu dr. Milanu Stojadinoviću, bivšemu guvernerju in članu uprave R. I., ki nas je obiskal istočasno z bratoma Škofom in Rogličem iz Maribora. Iskreno pozdravljen, nam je brat pastguverner povedal, da je Ljubljana prvi klub, ki ga obiše v svojstvu člana uprave R. I. in da nas ni utegnil obiskati za časa svojega guvernerstva. Povedal nam je marsikaj o svojih potih po čehoslovaških klubih, o delavnosti in resnosti tamošnjega Rotaryja. Od tam je odšel v Dubrovnik na chartersko proslavo, kakor je bil poprej obljubil — mož beseda. Po obisku dalmatinskih oziroma primorskih klubov je z angleškimi rotarji odpotoval na letni kongres v Detroitu, kjer je zastopal distrikt ter vse klube našega distrikta. Živahno nam je prikazal vtiske iz Amerike in s tega grandioznega kongresa. Ker se od brata dr. Stojadinovića nismo mogli ločiti, smo nadaljevali meeting še v drugih lokalih.

175. sastanak 22. avgusta. Frekvencija 72.5 %. Danes imamo v svoji sredi spet visokega rotarskega odličnika, brata Josefa Zaba, gu-

vernerja 66. distrikta, ter tudi dragega nam gosta arhitekta Baumgartnerja iz Beljaka. Brat Zaba nam je pripovedoval marsikaj o ameriškem gospodarstvu, ker je bilo za nas posebno zanimivo, ker je brat Zaba star poznavalec Amerike in njen stalni obiskovalec. Njegovi vtiski so večinoma pridobljeni v stiku z dobrimi znanci in prijatelji, ki na svoji koži občutijo sedanje gospodarske razmere ter neposredno opazujejo vpliv Rooseveltovega obnovitvenega načrta, zlasti kolikor zadeva denarstvo in industrijo. Na pobudo brata dr. Golie nam je dal še nekaj zanimivih podatkov o ameriških avtarkičnih stremljenjih in o japonskem dumpingu. — 25. avgusta se je vršil meeting v Rogaški Slatini, ki so se ga udeležili klubi Maribor, Zagreb, Varaždin, Beograd, Zemun in Ljubljana ob obilni asistenci graških gostov. Od našega kluba so se tega meetinga udeležili bratje Costaperaria, dr. Kmet, dr. Krejči, Ljubić, Skubec in ing. Ženko. Na meetingu je bilo nad 70 udeležencev, ter je sestanek potekel v izredno duhovitih kontroverzah in v pravem bratskem razpoloženju. Naši izletniki so bili razen bratov dr. Kmeta in Ljubića, ki sta v Slatini prenočila, že v nedeljo ob treh zjutraj v Ljubljani.

176. sestanek 29. avgusta. Frekvenca 72,5 %. Danes imamo dva gosta iz Koroške, arhitekta Baumgartnerja in napol Ljubljana Rauberja iz Celovca. Brat Costaperaria nam poroča o meetingu v Rogaški Slatini na svoj poseben način, poln južnjaškega temperamenta in ostrega opazovanja. Proti koncu meetinga je prispel brat Jakac z Bleda, kjer je portretiral rodbino Njegovega Veličanstva. Brat Jakac je videl kraj železniške nesreče, ki se je pri Radovljici pripetila nekaj ur prej.

R. C. M A R I B O R

Sastanci (Meetings): Ponedeljak (Monday) 19.30
Velika kavarna

182. sestanek 6. avgusta. Frekvenca 70 %. Služenje v klubu. Brat predsednik poroča o sklepih seje klubove uprave glede prijateljskega sestanka s sosednjimi klubi v Rogaški Slatini. — Po oficijelnem zaključku se je

meeting nadaljeval na veseličnem prostoru Mariborskega tedna (Klešič). Meetingu je prisostvoval tudi rotar R. Poche iz Linca v Avstriji.

183. sestanek 13. avgusta. Frekvenca 66,66 %. Razpravljalo se je o sestanku, ki se bo vršil dne 25. t. m. v Rogaški Slatini, čitala so se poročila raznih naših in inozemskih klubov, vršila se je komemoracija po umrlem rotaru Emanuelu Quantschniggu, članu R. C. Graz, za kar se je v toplih besedah zahvalil navzočni pastpretsednik R. C. Graz rotar Schatzl.

184. sestanek 20. avgusta. Frekvenca 56,66 %. Uvodoma se določijo detajli programa za naš meeting v Rogaški Slatini. Brat tajnik poroča o dospeli korespondenci in o delovanju jugoslovanskih klubov. Brat Šorli poroča o svojih posetih v R. C. Ljubljana ter o svojem zanimivem počitniškem potovanju, nato pa referira obširno o vsebini naslednjih inozemskih rotarskih publikacij: The Rotarian, The London Rotarian, The R. I. News Letter No 2, 3, The Harbin Rotarian, Rotary Club Sofia Bulletin No. 11 in Weekly Letters Ceuta, Marblehead, Tokyo, Torino. — Druga zanimiva točka tega meetinga je bil referat brata pastpredsednika Ploja o naši sadni izvozni kampanji. Aktualnemu referatu je sledila zelo živahna debata. Tokrat nas je obiskal br. Novak iz Zemuna.

185. sestanek 25. avgusta. Frekvenca 66,66 %. Naš zadnji meeting v avgustu se je vršil v Rogaški Slatini in je bil posvečen predvsem bratskemu zbližanju sosednjih klubov. Našemu povabilu, da se sestanemo v tem divnem zdravilišču, ki leži približno sredi pota med Zagrebom, Varaždinom, Ljubljano in Mariborom, so se odzvali številni bratje iz gori navedenih klubov, poleg mnogih gostov-rotarjev iz Avstrije in posameznih bratov iz Beograda in Zemuna. Izmed vseh prireditvev našega kluba je ta prekrasno uspeli prijateljski sestanek ena najlepših manifestacij rotarskega bratstva. Iz programa tega sestanka omenimo poleg navdušenih rotarskih govorov raznih bratov še velezanimivo predavanje zdraviliškega ravnatelja g. inž. Ditricha o zgodovini in pomenu Rogaške Slatine, iz zabavnega dela prireditve pa prekrasna izvajanja okteta ru-

darskega pevskega zbora iz Trbovelj. V prostovoljni zbirki med navzočnimi brati je brat Kovačec nabral znesek 720 Din, ki se je izročil revni rudarski deci v Trbovljah. Klub šteje konec meseca 30 članov, pričakovati pa je v teku prihodnjega meseca znatna ekstenzija. — Tekom meseca avgusta je imel naš klub zbog mnogih dopustov slabo frekvenco. Klub temu pa so bili vsi meetingi še dovolj živahni, ter smo imeli pri vsakem sestanku po več gostov. Za naše člane beležimo štiri posete pri drugih klubih; naš klub pa je posetilo v tem mesecu 48 bratov iz 8 različnih klubov.

Novi člani R. C. Maribor:

Udo Kasper, Newspaper Publishing, glavni urednik Mariborer Zeitung;

Ing. Rudolf Kiffmann, Brick Manufacturing, Maribor;

Josip Loos, Passenger Agencies, ravnatelj Tujsko-prometne zveze Maribor;

Dr. Vinko Rapotec, Consular Service, Agent Consulaire de France, Maribor;

Florijan Zupanc, Commercial Banking, upravitelj Prve Hrvatske štedionice, Maribor.

R. C. N O V I S A D

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Kraljica Marja

212. sastanak 3. avgusta. Frekvencija 42·85 %. Podneti su izveštaji o radu stranih klubova. — Usvojen je predlog da se održi jedan interciti meeting na koji će se pozvati i bratski klubovi Beograd, Pančevo, Zemun, Vukovar, Osijek i Subotica. Dan ovog međugradskog sastanka naknadno će se utvrditi.

213. sastanak 17. avgusta. Frekvencija 42·85 %. Konstituisani su odbori za služenje u zvanju, za međunarodno služenje, za klasifikacije, za primanje članova, za služenje u klubu i za služenje zajednici. Članovi su medjutim i pismeno obavješteni da mogu, nezavisno od izvršenog razvrstavanja — ukoliko žele — saradjivati i u drugim odborima.

214. sastanak 17. avgusta. Frekvencija 62·85 %. Rešeno je da se svima klubovima u zemlji saopšti da je Nj. Vel. Kralj svojim poslednjim ukazom odlikovao jedanaest čla-

nova našega kluba, i to: ordenom Belog Orla V. stepena: br. Dra Sekulića Milana; ordenom Jugoslovenske Krune III. stepena: br. Belajčića Dra Vlada, Bogdanovića Živorada, Nikolića Dra Branka; ordenom Jugoslovenske Krune IV. stepena: br. Ristića Dragoljuba, Popovića-Peciju Pavla; ordenom Svetog Save III. stepena: br. Borotu Dr Brani-slava; ordenom Svetog Save IV. stepena: br. Weiss Ing. Vilima, Brkića Vojina, Ivkovića Arsu i ordenom Svetog Save V. stepena: br. Krajačević Julija. — Br. Milošević održao je vanredno lepo predavanje o bitci na Čelopeku. Rešeno je da se ovo predavanje umnoži i razašalje svima klubovima u zemlji. Brat predsednik je zahvaljujući predavaču rekao ovo: „Zahvaljujem u ime svih Vas bratu Miloševiću na divnom i dirljivom predavanju. Mislim da ono ima pored svoje lepote još i dublje značenje. Nama rotarima lebdi pred očima ideal međunarodnog mira. I baš zato što naš narod ima ovako divne primere čojstva i junaštva, na koje sa ponosom gledamo, možemo mi jugoslovenski rotari postaviti mirne savesti nove ideale, jer oni se ne mogu tumačiti kao slabost nego kao duboko uverenje poniklo na ovakim primerima prošlosti.“ — Povodom ovoga predavanja razvila se zanimljiva diskusija o današnjoj omladini i o merama koje bi trebalo preduzeti da se ona ponovo uputi pravcem korisne aktivnosti. Br. Dr. Belajčić, koji se i inače bavi studijom ovog aktualnog problema, primio se da o ovom pitanju održi jedno predavanje koje bi se vezalo sa diskusijom. — Naposljetku su saopštene plenumu odluke Upravnog odbora po predmetu uravnotežavanja klupskog budžeta.

215. sastanak 24. avgusta. Frekvencija 42·85 %. Sekretar je usmeno referisao o pitanju izgradnje interkontinentalnog puta Calais—Stambul povodom sličnog referata u R. C. Subotica. — Br. Manojlović primio se da izradi jedan opširan referat o održanoj konvenciji u Detroitu i o njenom radu. — Odlučeno je da članovi kluba uzmu učešća na velikim nacionalnim i sokolskim svečanostima u Petrovaradinu.

216. sastanak 31. avgusta. Frekvencija 57·14 %. Pored redovne pošte i sekretarskog izveštaja o radu naših klubova, brat pret-

sednik je pročitao jedan deo pisma koje mu je uputio brat guverner a u kome govori o drugarstvu i životu u klubu. Ovim povodom odlučeno je jednodušno da se bratu guverneru izreče zapisnička zahvalnost na lepim, bratskim guvernerskim rečima.

U izvještaju o 209. sastanku od 13. jula 1934, na kom je prilikom primopredaje dužnosti imao novi pretsednik brat Čirić svoj uvodni govor, izostao je uslijed nepotpunosti zapisnika bistveni dio izveštaja o govoru pretsednika, koji je zadržavao slijedeće misli:

1.) Kolektivna svest kulturnog čovečanstva danas, zahvaljujući prosvetlosti, nije za rat. Ko hoće da ratuje mora imati silu da nametne svoju volju. Zato je kod ratobornih ponovo ideal svest jednoga vodje ili stranačke oligarhije, jer samo taj totalitet vlasti i sile može učiniti nasilje nad savešću kulturnog čovečanstva i nametnuti mu rat.

2.) Mi svoju volju ne moremo nametati, jer je ona u punom skladu sa težnjama celog kulturnog sveta, te naša stremljenja idu paralelno.

3.) Ako je rat zaista veliki otkrivač istina, kao što ratoborni misle, onda je to jedan razlog i za njih da čuvaju svetski mir, jer bi rat otkrio istinu da su države, koje obožavaju silu a ignorišu savest čovečanstva, osudjene na propast.

R. C. O S I J E K

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.00
Grand Hotel

242. sastanak 2. avgusta. Frekvencija 86.95%. Pretsjednik isporučuje pozdrave brata pretsjednika Ostovića od R. C. Zagreb i u odužem lijepom govoru komemorira smrt našeg velikog naučenjaka i po cijelom svijetu poznatog arheologa Don Frane Bulića. Tajnik izvješćuje o prispjeloj pošti in nedeljnim izvještajima, te čita životopis pretsjednika R. I. Rob. Hill i ujedno javlja, da smo dobili sliku pretsjednika, koju je dao uokviriti.

243. sastanak 9. avgusta. Frekvencija 82.60%. Pastpretsjednik Dr. Kaiser izvjestio

je, da je na temelju svojedobnog oglasa, poslao svoga sina Zdenka stud. jur. na propagandističko putovanje sinova rotara po Belgiji i Luxemburgu, pa će isti, kada se vrati, održati o tome svoje predavanje. Od brata pastguvernera Dr. Stojadinovića primili smo ovjerenu kartu, kojim se potvrđuje, da smo bili po njemu zastupani na kongresu u Detroitu. Bratu pastguverneru poslana je topla zahvalnica. Na tom sastanku bilo je dogovoreno, da ćemo zajedno sa R. C. Vukovar upriličiti zajednički izlet motorima u Jelengrad na Dravi.

244. sastanak 16. avgusta. Frekvencija 65.21%. Nakon zajedničke večere pretsjednik pozdravio braću, a napose br. Kabelača, koji se nakon oduljeg dopusta opet vratio čil i zdrav u našu sredinu. Tajnik čita program rada komponentnih odbora, koji se prihvaća i koji se svim domaćim klubovima imade dostaviti. Projektovani izlet u Jelengrad mora se odgoditi radi lošeg vremena. Br. Dr. Pinterović drži referat iz francuskog lista „LU“ „Romantični materijalizam“ od Ericha Mühsam-a.

245. sastanak 23. avgusta. Frekvencija 82.60%. Pretsjednik pozdravlja braću i gosta Zdenka Kaisera, koji se je vratio sa svog putovanja po Belgiji i Luxemburgu. Tajnik izvješćuje o prispjeloj pošti — a napose o poslanici europskog sekretarijata, i čita drugo mjesečno pismo br. guvernera, koje je saslušano velikom pažnjom i živo komentirano. Pozivu br. kluba Subotica na žalost se nije mogao nitko odazvati. Na to se g. stud. jur. Zdenko Kaiser zahvaljuje pretsjedniku na pozdravu i toplom prijemu, te izručuje pozdrave belgijskih i luxemburških klubova i drži svoje predavanje o propagandističkom putovanju sinova rotara po Belgiji i Luxemburgu, koje prileži zapisniku.

246. sastanak 30. avgusta. Frekvencija 86.95%. Pretsjednik pozdravlja gosta Viktora Franka od R. C. Zagreb, kao i braću Dr. Čaćinovića, Ing. Montina i Ing. Pilpela, koji su se vratili sa dopusta. Tajnik izvješćuje o prispjeloj pošti i interesantnim događajima u stranim klubovima. Br. Hartl referiše o sjednici kazališnog odbora. Crta historijat, razvitak i napredak našeg kaza-

lišta, pa da tu instituciju zadržimo, to je naša t. j. cijelog Osijeka) dužnost, da taj kulturni zavod iscrpivo potpomognemo; kazalište će ostati u Osijeku cijelu sezonu, pa apelira, da se pretplatom — koja će biti za 50 %, jeftinija od normalnih cijena — osigura prosperitet.

R. C. P A N Č E V O

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Pivara Vajfert

165. sastanak 3. avgusta. Frekvencija 65.21 %. Posle tajnikovog izveštaja čita se predavanje brata Jaroslava Cisara iz Brna, koje je održao u R. C. Banja Luka pod naslovom: Masaryk iz bliza. Braća su sa velikom pažnjom saslušala ovo veoma interesantno predavanje. Posle toga referišu se nedeljni izveštaji iz domaćih i stranih klubova.

166. sastanak 10. avgusta. Frekvencija 60.90 %. Tajnik referiše, da je upravni odbor na svojoj sednici 8. o. m. sporazumno sa gostioničarom snizio cenu večere na 15 Din. Čita pismo brata pastgouvernera Dr. Stojadinovića u kojem nam šalje overenu potvrdu o tome, da je naš klub zastupao na konvenciji u Detroitu. Slede referati iz nedeljnih izveštaja domaćih i stranih klubova. R. C. Šibenik nam je poslao svoj program i plan rada za 1934/35. god. sa predlogom da klubovi izmenjuju medjusobno svoje programe. Rešeno je da se pridružujemo predlogu R. C. Šibenik. Brat Weiss referiše o svom boravku u Rogaškoj Slatini. Izmedju ostalog saopštava da je u Rogaškoj Slatini bilo oko 10 do 12 rotara i raznih klubova. Izražuje svoje mišljenje, da bi rotari trebali održati zajedničke sastanke kad se više njih nadje u kojoj banji.

167. sastanak 17. avgusta. Frekvencija 60.90 %. Tajnik saopštava, da je pre dva dana bio u Pančevu rotar Otokar Kalina, član R. C. Pelhrimov, koji je isporučio pozdrav rotara iz Pelhrimova i predao mu zastavu svog kluba. U znak zahvalnosti poslaćemo R. C. Pelhrimov našu klubsku zastavu. Čita program rada i sastanaka za

1934/35 rotarsku godinu, koji je klubsko veće primilo. U vezi sa programom rešeno je, da se isti umnoži in da svi članovi dobiju po jedan primerak. Svima bratskim klubovima poslaćemo po jedan primerak. Čita se pismo brata guvernera, koje je uputio tajniku. Pismo se odnosi na osnivanje R. C. u Velikom Bečkereku. U vezi s ovim na predlog tajnika rešeno je, da se brat Isailović umoli, da energično nastavi od njega već otpočetu akciju radi osnivanja R. C. u Velikom Bečkereku. Istotako na predlog tajnika rešeno je, da naš klub povede akciju za osnivanje R. C. u Vršcu. Pošto brat Predić ima dobre veze u Vršcu, to mu je povereno, da povede razgovora sa nekoliko tamošnjih uglednih ličnosti radi osnivanja kluba. Tajnik će izvestiti o ovom brata guvernera i tražiće njegovu saglasnost i odobrenje. Na predlog tajnika rešeno je, da se stupi u vezu sa R. C. Beograd i Zemun radi održanja jednog medjuklupskog sastanka u Pančevu krajem septembra meseca. Tajnik saopštava, da je u mesečnom izveštaju R. C. Temišvar čitao, kako taj klub namerava meseca oktobra sa aradskim klubom zajedno posetiti R. C. Beograd. Pošto temišvarski rotari moraju kroz Pančeva putovati za Beograd, rešeno je, da upitamo temišvarske rotare kojeg dana će stići u Pančevo i da ih izvestimo, da bi mi tog večera održali medjuklupski sastanak s njima. Slede referati iz nedeljnih izveštaja domaćih i stranih klubova.

168. sastanak 24. avgusta. Frekvencija 52.20 %. Tajnik daje opširan referat o konvenciji u Detroitu. Braća su sa velikom pažnjom saslušala interesantan referat i nagradila ga sa burnim aplauzom. Brat predsednik se zahvaljuje bratu Dr. Pavkoviću - Bugarskom na velikom trudu, koji je uložio da braći prikaže u celosti rad konvencije u Detroitu. Tajnik referiše mesečno pismo Evropskog sekretariata u Zürichu i nedeljne izveštaje domaćih klubova.

169. sastanak 31. avgusta. Frekvencija 69.60 %. Brat Isailović daje vrlo uspehu i interesantnu koceriju pod naslovom: „Ko drugom služi koristi sebi“. Braća su sa velikim uživanjem saslušala brata Isailovića. Tajnik saopštava, da smo primili potvrdu iz Chicaga o uplaćenju per capitala taxi. Pri-

mili smo pismo od brata guvernera, u kojem nas izveštava, da je poverio našem klubu da vodi brigu oko osnivanja R. C. v Vršcu i za poverenika imenovao je brata Predića. Uputili smo poziv beogradskom i zemunskom kao i temišvarskom klubu na medjuklupski sastanak. Referiše nedeljne izveštaje domaćih klubova. Brat Kund referiše o svom boravku u Rogaškoj Slatini.

R. C. S A R A J E V O

Sastanci (Meetings): Ponedeljak (Monday) 20.00
Hotel Europa

176. sastanak 6. augusta. Frekvencija 34.48 %. Sastanak održan je na Ilidži kod Sarajeva; uzeto je ponovno na razmatranje pitanje frekvencije u našem klubu, ali odluka nije donešena, te će o tom odlučiti sednica uprave.

180. sastanak 13. augusta. Frekvencija 34.82 %. Saslušano je mišljenje brata senatora Ata Šole povodom ideje da se u Mostaru osnuje Rotary Club. Brat Grof je pročitao predavanje br. Jaroslava Cisara R. C. Brno, koji je održao o Banjoj Luci: „Masaryk iz bliza“. Ovo interesantno predavanje o velikom naučniku i filozofu pomno je saslušano od prisutne braće. Brat Dr. Ivica Pavičić je opširno referisao o pitanju prenosa Rudarske direkcije iz Sarajeva. U opštinskoj vijećnici održana je konferencija svih privrednih korporacija pa je došlo do izražaja pravo ogorčenje radi učinjenog predloga za prenos. Sama sarajevska opština bi time izgubila oko 600.000 Din godišnje. Mjesto Rudarske direkcije bi se u Sarajevu upostavio inspektorat sa tri do četiri činovnika, a ta bi ustanova bila bez ikakve kompetencije. Brat senator Ato Šola je u svom govoru spomenuo šta je sve preuzeo svojevremeno da Sarajevo dobije šumarsko-rudarski fakultet. Brat poslanik Vasilij Grgjić osvrnuo se na rezoluciju koju je ranije potpisalo 110 narodnih poslanika za prenos šumarskog fakulteta u Sarajevo. Nakon diskusije, u kojoj je učestvovala još nekolicina braće, donesen je jednoglasan zaključak da se i mi u R. C. Sarajevo pridružimo svom snagom akciji koju

je cjelokupno gradjanstvo Sarajeva povelu da se Rudarska direkcija ne prenosi iz Sarajeva.

181. sastanak 20. augusta. Frekvencija 41.37 %. Brat pretsjednik Dr. Davidović govorio je o Amerikanki Stelli Cushing koja naročito studira naše narodne igre i sevdalinke i uspešno ih reproducira u Americi.

182. sastanak 27. augusta. Frekvencija 37.93 %. Brat pretsjednik Dr. Davidović komemoira umrloj majci brata bana Velimira Popovića. Nato referira o pismima glavnog sekretarijata.

R. C. S K O P L J E

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Bristol

183. sastanak 3. augusta. Frekvencija 51.85 %. Prva sednica bila je posvećena uspomeni jednoga od osnivača skopskog R. C., pokojnog brata Dra Milana Preloga, bivšeg profesora skopskog filozofskog fakulteta, naučnika i nacionalnog radnika. Na ovom „Prelogovom večeru“, rotar Milan S. Jovanović, direktor lista „Vardar“, govorio je o životu i radu pokojnog brata Preloga, pa su zatim neka braća iznela svoje uspomene na pokojnog Dra Preloga.

184. sastanak 10. augusta. Frekvencija 51.85 %. Pošto je primljen zapisnik poslednje sednice, pročitana je prispela pošta i nedeljni izveštaji. Posle završene sednice veći deo braće prisustvovao je banketu, koje je priredjen od strane skopskog gradjanstva armijskom generalu g. Milanu Nediću, koji odlazi iz Skoplja za načelnika glavnog generalnog štaba.

185. sastanak 17. augusta. Frekvencija 55.55 %. Rotar Milan Čemerikić, sekretar kluba, izneo je iscrpni izveštaj o svojoj ekskurziji u izvorni deo reke Lepence, pritoke Vardara, opisujući romantiku pejzaža i bogate rudnike hroma.

186. sastanak 24. augusta. Frekvencija 62.96 %. Sastanak posvećen je u glavnome pitanju unapredjenja kućne radinosti u Vardarskoj banovini. Kao uvod u diskusiju, u kojoj su uzela učešća skoro sva braća, poslužio je iscrpni referat gosta, bivšeg mini-

stra saobraćaja, g. Dra Vase Jovanovića, o akciji zadruge za kućnu radinost Vardarske banovine, koja je skoro obrazovana inicijativom Udruženja Južnosrbijanaca u Beogradu.

187. sastanak 31. augusta. Frekvencija 48.14 %. Na poslednjoj sednici gost, profesor Dr. Aleksije Jelačić, poznati historiograf i publicista, održao je vrlo interesantno predavanje „impresije sa letošnjeg puta po Čehoslovačkoj Republici“, koje je objavljeno u celini u skopskom listu „Vardar“ od 4. septembra o. g.

U toku meseca augusta nije bilo promena u članstvu, pa je klub brojio svega 27 članova.

R. C. S P L I T

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.30
Hotel Central

171. sastanak 1. augusta. Frekvencija 58.53 %. Pretsjednik Stipanović pozdravlja goste Karela Glanza od R. C. Tabor i ing. Jana Slavika od R. C. Košice. Brat Glanz darovao je našem klubu zastavicu svoja R. C. Tabora, a naš brat pretsjednik predao mu našu zastavicu, da je pokloni svome klubu. Oba se gosta toplim riječima zahvaljuju. — Raspravljalo se je o nameravanom intercity-meetingu klubova Dubrovnik, Split, Sušak, Šibenik te o programu toga sastanka. Pročitata se korespondencija.

172. sastanak 8. augusta. Frekvencija 70.83 %. Pretsjednik Stipanović pozdravi goste Otokara Kalinu sa gospodjom od R. C. Pelhřimov, Dr. Janovskoga sa gospodjom od R. C. Kutna Hora i Karela Glanza od R. C. Tabor. Tajnik čita stiglu poštu i nedjeljne izvještaje. Raspravljalo se je o programu intercity-meetinga jadranskih klubova.

173. sastanak 15. augusta. Frekvencija 41.66 %. Pretsjednik Stipanović pozdravlja goste: brata Acu Dinića od R. C. Beograd i Karla Glanza od R. C. Tabor. Brat Aca Dinić zahvaljuje se i obećaje da će ponijeti beogradskom klubu pozdrave; iznio je zatim svoje poglede na naše privredne prilike, koji su bili tako zanimivi, da je debata o njima trajala kasno u noć. Brat tajnik pročitao je stiglu poštu i nedjeljne izvještaje.

174. sastanak 22. augusta. Frekvencija 58.33 %. Potpretsjednik brat dr. Abramić pozdravlja goste: arh. Josipa Mihajlovića od R. C. Skoplje, Acu Dinića od R. C. Beograd i Karla Glanza od R. C. Tabor. Tajnik izvješćuje o radu domaćih klubova iz nedjeljnih izvještaja. Brat Katalinić referiše o stranoj pošti. Brat dr. Bonači izvješćuje o predavanju rotara Bella, održanom u R. C. Charleroi o temi „Kako da se jednom nerotaru protumači, šta je rotarstvo“. Brat arh. Josip Mihajlović zahvaljuje u ime svog kluba na pozdravu pretsjednika dra Abramića koji ističe ljepotu i važnost našega mora. Preporuča da uz Jadransku Stražu i Rotary Clubovi na Jadranu aktivnije porade za promicanje privrednih, socijalnih i nacionalnih pitanja na tom našem moru. — Brat Aca Dinić govori vrlo toplo o Splitu in Splicićanima. Govori o potrebi postojanja toplih bratskih veza ne samo medju pojedinim rotarima već i medju njihovim obiteljima. Svi članovi porodica pojedinih rotara treba da se medjusobno ne samo poznavaju nego i vole i poštivaju. Najavlja da će 26. o. mj. u Trgovačkom Udruženju održati predavanje o našim privrednim pitanjima uopće a napose o Trgovačkom Fondu u Beogradu; ukratko resumira ono što će na predavanju iznijeti. Braća slušaju sa interesom i pri svršetku aplaudiraju.

175. sastanak 29. augusta. Frekvencija 79.16 %. Potpretsjednik brat dr. Abramić pozdravlja brata Acu Dinića od R. C. Beograd. Odlučuje da se klub useli u novi lokal novo udešenog hotela Bellevue. Brat Aca Dinić zahvaljuje na pozdravnim riječima pretsjednika ističe da se je u Splitu potpuno snašao, jer mu se svidio i grad i društvo. Nakon mjesec dana boravka u Splitu odlazi u Beograd i obećaje da će i naredne godine ponovno doći. Preporuča aktivnost i požrtvovnost u klubu, jer to dovodi do medjusobnoga dubljega zbližanja pojedine braće, a ujedno čini da se podigne poštovanje prema klubu u ostalom gradjanstvu. Želi R. C. Split dobre uspjehe i očekuje da će nas do godine opet pozdraviti, zanesene i agilne, u realizovanju rotarskih načela. Braća aplaudiraju riječima brata Dinića.

R. C. SUBOTICA

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
Hotel Srpski Kralj

222. sastanak 1. augusta. Frekvencija 50 %.
Pretsedava potpredsednik brat Dr. Pavlović.
Posle čitanja zapisnika, tajnik čita predavanje brata Jaroslava Cisara, člana R. C. Brno, o temi „Masaryk iz bliza“, koje je saslušano sa velikom pažnjom. Ovo predavanje je ostavilo prijatan utisak na sve prisutne, jer je izradjena od čoveka koji je imao tu sreću, da probavi godinu i po dana u Masarykovo najbližoj okolini, kao njegov lični tajnik, i na taj način opiše najvernije njegove osobine. Pre no što se prešlo na čitanje dnevne pošte predsednik pozdravlja br. Beka koji se vratio sa sretno uspele operacije a isto tako pozdravlja i brata Rota koji je duže vremena logorovao sa skautima u Koviljači, komu je jako prijalo, jer se vratio sa nekoliko kila manje.

223. sastanak 8. aug. Frekvencija 40.86 %.
Potpredsednik brat Dr. Miloš Pavlović stavlja predlog za priredbu „ladies night“-a na kojem bi bio održan koncert našeg štićenika mladog Mezey Stevana. Predlog je bio od strane članova jednoglasno prihvaten.

224. sastanak 15. augusta. Frekvencija 54.48 %.
Pastpredsednik brat Kosta Kapamadžija opisuje teško materijalno stanje ovdašnjeg dobrovoljnog vatrogasnog društva, te je njegovom predlogom izglasana od strane našeg kluba novčana pripomoć od 300 Din. Budući da je već ranije raspravljano pitanje o izgradnji interkontinentalnog puta Calais—Stamboul postalo aktuelno rešeno je da se pažnja ostalih bratskih klubova skrene na ovu važnu stvar u cilju što skorije izgradnje jedne komunikacione linije.

225. sastanak 25. augusta. Frekvencija 72.64 %.
Zahvaljujući brižljivoj pripremi i mnogobrojnom odzivu braće iz obližnjih bratskih klubova kao i gostiju nerotara naš ladies night je u potpunosti uspeo. Koncert našeg štićenika mladog Mezey Stevana bio je od strane prisutnih sa užitkom praćen i nagradjen zaslužnim aplauzom, te se isti može slobodno smatrati kao osvedočenje marljivog rada i talenta našeg mladog štićenika. Ostali deo programa je protekao u kratkim govorima posle čega je sledio zabavni deo, koji

je trajao u znaku iskrenog drugarstva i bratstva sve do jutarnjih časova. Povodom ovog koncerta skupljena je bila svota od 1720 Din za daljnje školovanje mladog muzičara, što pored umetničkog pokazuje još i lep materijalni uspeh. Naš bivši član gosp. Schulmann Mirko podario je našem štićeniku štof za jedno odelo na čemu smo mu se zahvalili. Iz ovoga se vidi da kod pravoga rotara ne izčežavaju plemenita osećanja sa istupom iz kluba.

226. sastanak 29. augusta. Frekvencija 66.64 %.
Član Gabor Bela prijavio je istup iz kluba, što je sednica primila na znanje. Jednoglasno je rešeno, da od 1. septembra 1934 redovni sastanci počinju tačno u 20 časova. Pročitala se došla pošta i rešile nekoje interne stvari.

✱

R. C. SUŠAK

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
Park Hotel

217. sastanak 1. augusta. Frekvencija 72.72 %.
Pretsjedao je u odsutnosti braće pretsjednika i potpretsjednika, brat pastpretsjednik dr. V. Ružić i saopštio braći pismo guvernera upravljeno tajniku, kao i mjesečno pismo guvernerovo sa pozivom da se braća prijave guverneru sa svojim sastavcima za „Jugoslovenski Rotar“. Zaključuje se, da brat V. Car-Emin napiše nekrolog o pokojnom bratu M. Frančiću. Oba su pisma saslušana najvećom pažnjom. Po pročitanom izveštaju o konvenciji u Detroitu i po referatu brata dr. V. Ružića o zakonu o gradovima, koji su braća s interesom saslušala, sastanak je zaključen.

218. sastanak 8. augusta. Frekvencija 72.72 %.
Pretsjedao je brat pastpretsjednik dr. V. Ružić, koji je toplim riječima kome morirao smrt velikog pokojnika don Frana Bulića, iza čega su održani referati o radu domaćih i čehoslovačkih klubova i saopšten predlog bratskog kluba Šibenik o mjestu za intercity-meeting jadranskih klubova sa zaključkom da se klubu Šibenik saopšti mišljenje da je za naš klub, iako pristaje na njegov predlog, ipak najzgodnije mesto za taj meeting Rab. Kako je 15. augusta legalni praznik, zaključuje se da će se naredni sastanak održati tek 22. augusta.

219. sastanak 22. augusta. Frekvencija 72.72 %. Pretsjedava br. pretsjednik M. Smokvina. Nakon pročitano­g zapisnika prošlog sastanka, čita se drugo guvernerovo pismo koje je saslušano sa puno pažnje i interesa, kao i nekrolog o pokojnom bratu M. Frančiću kojemu sva braća kliču „Slava mu!“. Braći Rihtmanu i Antiću pretsjednik čestita rođendane.

220. sastanak 29. augusta. Frekvencija 77.27 %. Po pročitano­m zapisniku 219. sastanka, saslušan je referat br. baruna M. Turkovića o radu austrijskih klubova, dok je brat M. Mikuličić referirao o radu iz domaćih klubova, iza čega je brat pretsjednik referirao o sadržaju julskog i augustovog broja „The Rotarian“, a brat Očigrija izvjestio o posjeti u bratskom R. C. Zagreb izručivši braći bratske rotarske pozdrave iz zagrebačkoga kluba.

R. C. Š I B E N I K

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.30
Hotel Krka

68. sastanak 2. augusta. Frekvencija 76.47 %. Pretsjeda potpretsjednik Ing. Ljubičić. Tajnik Vičić referira o nameravanom intercity-meetingu jadranskih klubova u stvari dječjih igrališta i stiče da je odbor za služenje zajednice našao pogodno mjesto za dječje igralište. Brat Ing. Vonko referira o stanju u rudniku Monte Promina, čiji je direktor, i naročito naglasuje, kako se s radnicima rukovodi rotarskim humanitarnim načelima. Brat Ing. Ljubičić referira o programu rada, o djelovanju stranih klubova i rotarskoj izložbi u republici Chile.

R. C. V A R A Ž D I N

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Grand Hotel Novak

- 202. sastanak 3. augusta. Frekvencija 50 %.
- 203. sastanak 10. augusta. Frekvencija 55 %.
- 204. sastanak 17. augusta. Frekvencija 55 %.
- 205. sastanak 24. augusta. Frekvencija 70 %.
- 206. sastanak 31. augusta. Frekvencija 60 %.

I august je još mjesec velikih praznika, ljetovanja, putovanja i prema tome vrlo slabih frekvencija. Ali se osjeća već i blizina jeseni, odmaranja počinje da umara, pa se kuju projekti i osnove za budući rad. To je takodjer prirodni zakon, kojemu su podvrgnuti svi organizmi, pa i naš klub. Članovi, koji dolazahu na sastanke u augustu — održano ih je pet — s pojačanim interesom prate život rotarskog svijeta, sve intercity-meetings, i uopće željno slušaju svaki glas iz „velikog“ svijeta. A kako su tek pobožno slušala braća izvještaj o konvenciji u Detroitu! — I brat tajnik mora biti opširniji i iscrpniji negoli posljednjih par mjeseci. Drže se referati o predavanjima održanim u drugim klubovima o važnim problemima naše privrede (žitna trgovina, šumarstvo i t. d.). — Imali smo i goste. Posjetio nas je brat ing. Hrnčir R. C. Beograd, pa g. Dr. Kesterčanek. Brat Dr. E. Krajanski posjetio je R. C. Praha, brat Dr. A. Krajanski je već, tako reći, stalni gost R. C. Zagreb. — Kad još krenu na putovanje naša braća industrijalci, izgledat će u našem godišnjem izvještaju rubrika: „posjet stranim klubovima“ sasvim lijepo. K tomu smo sa sedam članova učestvovali na medjuklubskom sastanku u Rogaškoj Slatini. Pa ako ne možemo reći za naš rad u augustu da je osobito plodan, možemo primijeniti Galilejevu konstataciju: ipak se kreće!

R. C. V U K O V A R

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 19.30
Grand Hotel

100. sastanak, 6. augusta. Frekvencija 72.25 %. Prema ranijem zaključku održan je 100ti jubilar­ni sastanak u vinogradu braće Steinera kao Ladies Night. Nakon ukusne večere otvara brat pretsjednik ovaj jubilar­ni sastanak, pozdravlja sve prisutne, a naročito gospodje i sa nekoliko značajnih riječi izlaže značenje rotarskog pokreta uopće. Poslije ovoga javilo se još više govornika između članova i gostiju, koji su isticali važnost rotarskog bratstva i drugarstva. Sa velikim veseljem i burnim aplauzom bio je primljen

telegram u kojem brat guverner čestita klubu jubilej. Naše sestre, brat Dr. Lipovščak, a osobito braća Steiner kao domaćini uložili su mnogo truda oko ove priredbe, ali je i njihovo zauzimanje urodilo plodom drugarskog i bratskog raspoloženja, koje je trajalo daleko preko uobičajenog vremena, te će ovaj sastanak ostati svima u ugodnoj uspomeni.

101. sastanak 13. augusta. Frekvencija 83,35 %. Nakon čitanja prošlog zapisnika, te prispjele pošte, održao je brat Dr. Velimir Marković svoje predavanje: Sudbeno-liječničko djelovanje. Predavač je svoje predavanje podijelio u četiri poglavlja, koja je zatim temeljito i dokumentovano obrazlagao. Interesantan predmet umio je brat Dr. Marković da iznese još u interesantnijoj formi, te je bio vrlo pomno saslušan i nagradjen zasluženim aplauzom i odobravanjem. Iza toga je zaključeno, da se pozivu bratskog kluba iz Subotice odazove ovaj klub preko svojih delegata braće Dr. Grubera i Wachslera, dok se pozivu dragog kumovskog kluba Osijek radi kratkoće vremena nije moguće odazvati. Brat ing. Rogulić izručuje pozdrave od brata Ede Markovića, a brat Aleksa Steiner pozdrave od R. C. Pečuha.

102. sastanak 20. augusta. Frekvencija 100 %. Brat pretsjednik komemorira velikog učenjaka i arheologa pok. Don Frana Bulića. Svi prisutni ustaju i kliču: Slava! Odnosni referenti referišu o vanjskim klubovima. Po molbi Doma narodnog zdravlja u Vukovaru za prehranu siromašne djece, brat Dr. Marković predlaže, da se predmet uputi odboru na detaljni pretres radi svog važnog socijalnog značaja. Isto tako i predlog br. Dr. Lipovščaka u predmetu sokolske skakaonice na sokolskom kupalištu u Vukovaru, upućen je odboru za služenje u zajednici, koji je ujedno kompletiran sa predlagračem. Brat Goldstein izvješćuje, da je sudjelovao u Zagrebu na konstituirajućoj skupštini „Društva za puteve“ u ime vukovarske sekcije.

103. sastanak 27. augusta. Frekvencija 83,53 %. Brat pretsjednik pozdravlja naše goste: brata Štrajma iz zemunskog kluba, te g. Štefana inspektora iz Beograda. Pošto su posvršavani tekući poslovi i pročitani izvještaji iz raznih stranih klubova, brat Ivo Depolo održao je svoje predavanje: „Savremena

škola“ u kojem je upoznao prisutne sa savremenim reformama škole i njezinih principima rada i života. Ovo vrlo zanimivo i interesantno predavanje pobudilo je kod prisutnih još jači interes za školu, a predavač nagradjen burnim aplauzom i odobravanjem. Po ovom se pitanju iza toga razvila poduža i vrlo interesantna debata u kojoj učestvuju skoro svi prisutni. Vrlo lijepih misli izneo je u tom predmetu g. inspektor Štefan. Pitanja sokolske skakaonice i prehrana siromašne djece došla su opet na dnevni red. U podužoj diskusiji u kojoj su sva braća konstatirala veliku važnost ovih pitanja, pojavili su se novi momenti radi čega su predmeti vraćeni odnosnim odborima na ponovno razmatranje. Brat Dr. Gruber izvješćuje o Ladies Night u Subotici, govori vrlo pohvalno o srdačnom prijemu, te o velikom uspjehu toga kluba u podupiranju sposobnih omladinaca, a napose mladog umjetnika Mezeja. Izručuje srdačne pozdrave brata pastguvernera Stojadinovića.

Prosječna frekvencija u mjesecu augustu bila je 84,74 %.

✱

R. C. Z A G R E B

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Esplanade

269. sastanak 6. augusta. Frekvencija 56,86 %. U komemorativnom govoru, koji diži pretsjednik Pavle Ostović povodom smrti arheologa Don Frane Bulića, kaže medju ostalim slijedeće: Don Frane Bulić je kao čovjek bio ravan i ispravan, a najbolje ga možda karakteriziraju oproštajne riječi, koje je napisao brat Ivan Meštović: „Tvoj značaj je najveći i možda najtipičniji što dava Hrvatska zemlja: kazati istinu pod svaku cijenu, držati se uspravan na svakom vjetru. I zato je možda sudbina htjela da Te na Tvoj veliki put isprate svi Hrvate i Posavske i Primorske Hrvatske. Ispraća Te i cijela naša Jugoslavija, tužna što se rastaje s Tobom, ali ponosna što šalje medju one koji proživljuju vijekove još jednog svog pravdnika...“ Iza govora pretsjednikovog ustaju braća i šutnjom od jedne minute odaju poštu

sjeni velikog čovjeka Don Frana Bulića. — Ustaje gost rotar ing. Jan Slavik, član R. C. Košice, te se zahvaljuje na pozdravnim riječima brata pretsjednika i na prijemu, a zatim iznosi u kratkim crtama rad čehoslovačkih klubova za oživotvorenje rotarskih ciljeva. — Član R. C. Pelhrimov, rotar Kalina, predao je prigodom proputovanja zastavu svoga kluba, koju pretsjednik predaje danas klubu na čuvanje. Iza toga izvješćuje pretsjednik u odsutnosti tajnika o prispjeloj pošti, kao i o tome, da će naš brat Warnier predati sutra zastavu našeg kluba R. C. Cannes, što će biti izvršeno na vrlo svečan način. — Iz rotarske štampe izvješćuje brat Vladimir Mutafelija i to o radu R. C. Atena, te o radu klubova u Egiptu, Siriji i Palestini.

270. sastanak 13. augusta. Frekvencija 54.90 %. Iz referata o prispjeloj pošti čita tajnik Dragan Tomljenović poziv R. C. Maribor na medjugradski sastanak, koji bi se imao održati dne 25. o. mj. u Rogaškoj Slatini, uz učestvovanje klubova: Maribor, Ljubljana, Varaždin, Zagreb, Graz, Villach i Klagenfurt. Prijavljuje se odmah 12 braće, a ima izgleda da će ih još nekoliko prijaviti svoje učestvovanje. — Pretsjednik Pavle Ostović izvješćuje da je klupsko vijeće održalo danas svoju prvu sjednicu, te upoznaje braću sa programom rada za iduću rotarsku godinu. Program se prima jednoglasno. — Pretsjednik zatim izvješćuje o zaključcima, donesenim na današnjoj sjednici Upravnog odbora. Među ostalim zaključeno je da se počasno članstvo rotara: Josefa Schulza i ing. Moriza Gerbela obnovi i za rotarsku godinu 1934/35, što braća sa odobravanjem primaju do znanja.

271. sastanak 20. augusta. Frekvencija 54.90 %. U odsutnosti pretsjednika i potpretsjednika pretsjedava sjednici pastpretsjednik ing. Alaupović, koji pozdravlja srdačno prisutnog gosta i braću, te daje riječ tajniku za njegov izvještaj. Rotar Gerbel vrlo ljubeznim riječima zahvaljuje klubu pismeno za obnovu počasnog članstva. Tajničkom referatu o pošti i radu u domaćim klubovima slijedi izvještaj brata Stanka Širce o događajima u klubovima 73. distrikta. — Brat Oton Heinrich govori iz svog zvanja t. j. o današnjoj situaciji na drvnom tržištu, koji je referat sa interesom saslušan.

272. sastanak 27. augusta. Frekvencija 58.80 %. Sastanku prisustvuju 2 čehoslovenska rotara: ing. Karel Jedlička (R. C. Praha) i ing. V. Beneš (R. C. Brno), koje pastpretsjednik ing. Radovan Alaupović pozdravlja na češkom jeziku, izrazujući svoju radost što ih danas vidi za našim stolom. — Prelazi se na dnevni red, te tajnik referira o najvažnijoj pošti, među kojom se nalazi i zahvalno pismo inauguratora i počasnog člana našeg kluba rotara Josefa Schulza za obnovu njegovog počasnog članstva. — O medjugradskom sastanku, koji je održan dne 25. o. mj. u Rogaškoj Slatini na kojem su učestvovali klubovi: Maribor, Ljubljana, Varaždin, Zagreb i Graz, te po jedan član R. C. Beograda i Zemuna, referira iscrpno brat dr. Stjepan Mlinarić. Meeting je protekao u ugodnom razpoloženju i bio je novi dokaz prijateljskih veza među klubovima, a pogotovo sa R. C. Graz. — Brat dr. Jozo Poduje referira iz američanskog rotarskog svijeta, ističući sve važnije i interesantnije događaje, na što nadovezuje izvještaj o kongresu u Detroitu. Nakon toga slijedi referat brata ing. Košaka o radu švicarskih klubova. — Predavanje brata ing. Meštovića iz zvanja odlaže se radi poodmaklog vremena na idući sastanak.

✱

R. C. Z E M U N

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Central

31. sastanak 6. avgusta. Frekvencija 57.89 %. Vече је у главном било посвећено организацији нашег чартера и сва су браћа живо учествовала у дискусији по овоме питању. Jednoglasno је решено да се у споразуму са братом гувернером одржи предаја повеље у првој половини месеца октобра. Даљи рад препуштен је одбору за приредбе са жељом, да већ на идућем састанку извести о своме делању. Примили смо слику нашег новог председника Р. И. брата Хила, која ће се уредити као и остале. Р. К. Љубљана послао нам је лепу столну заставу, на којој смо захвалили братском клубу. Уз обавештења о радовима Р. К. Југославије и иностранства брат Павешкић известио је браћу

о својим посетама Р. К. Бањалука и Р. К. Сушак, где је био братски и срдечно примљен и уручује поздраве од све тамошње браће. Брат Бошко Звекић изнео је утиске о раду Р. К. Дубровник и доноси њихове поздраве.

32. сасанак 13. августа. Фреквенција 67.36 %. Рад је био одређен за израду плана нашега клуба. Брат Тодор Махин савесно је извршио своју дужност и исцрпно обавестио чланове о програму одбора за задатке и циљеве и њихових пододбора. По овим питањима развила се дискусија и решено је, да када се сва браћа врате са одмора, још једном проуче ова питања, поделе улоге и раде на њима. Међу осталим административним делом, брат секретар прочитао је и позив Р. К. Суботица за присуствовање сестринској вечери, коју ће се одржати 25. о. м. на Палићу. Како се нико није јавио, захвалили смо братском клубу на позиву и пожелели добар успех. Након дугог отсуствовања данашњем вечеру присуствовао је и наш редовни члан брат Др. Доброслав Б. Тодоровић. Добивши реч исказује своју захвалност за братску пажњу и разумевање. Питање о слабљењу наше фреквенције остало је и надаље отворено.

33. састанак 20. августа. Фреквенција 73.68 %. Претседник брат Викерхаузер отварајући седницу, срдечно поздравља нашег госта брата Владимира Мутафелију, члана Р. К. Загреб. Саопштава о примљеним честиткама и важнијим деловима мес. писма европског секретара Др. А. Потера. Секретар прочитао је записник, и из стигле поште реферисао о радовима југословенских клубова. Брат Махин иопунио је свој реферат о програму клуба, а брат Ђорић преузима изпаду плана за наш клуб. (У јунском броју «Југословенског Ротара», страна 31, случајем штампано је име Топић, уместо тачно — Др. Милом Ђорић, што се овиме исправља.) Подељени су уједно реферати из ротарског света. Церемонијар брат Сартори реферисао је о раду одбора за чартер. Изнео је програм прославе, која се утврђује за дан 13. октобра о. г. (Одгодјено на 20. октобра ове године).

Упутиће се позиви југословенским ротарима и званицима. Предлог програма послаће се нашем брату гувернеру Др. Виљему Крејчи-ју, који ће том приликом сам лично да посети наш клуб и преда повељу. Брат гувернер ће наш предлог надопунити и по својој званичној дужности објавити ротарском свету.

34. састанак 27. августа. Фреквенција 73.68 % Брат претседник отворио је званични део састанка. Обавестио је браћу о интересантностима из Викли летра, о посетама нових гувернера са циљем упознавања и саветовања, о оснивању младеначких формација са ограниченим бројем и састанцима у подне — њихова ће се правила доскора објавити а под геслом «моје најбоље за најбоље» —, о митинзима између дистриката и т. д. Брат тајник реферише о административном делу, које је послове већ и извршио, а наполе известио брата гувернера. Из извештаја Р. К. Панчево види се намера да се одржи међуклупски састанак и то у Панчеву са Р. К. Београд и Земун. Састанак је замишљен да се одржи 22. септембра заједно са сестрама. Након договора са браћом из Панчева надати се је да ће се сва браћа одазвати и присуствовати овом међуклупском раду. Брат Брандајс покреће питање о акцији, коју ће бити потребно предузети за помоћ беспосленима. По овоме питању изнела су своја мишљења већина браће. Усвојено је да треба наћи начина и организовати помоћ. Изнете су разне мисли по овоме питању и осветљено је са много страна. Обавештена су браћа о акцијама ранијих година. На грађевинама раде већином радници из других места, а тако исто у творницама земунским, бесплатно, за храну или врлуниску надницу. Било је и мишљење да треба поради да се донесе закон о минималној надници. У текстилним фабрикама 14 дана ради се бесплатно — учи се, а после тога плата је 0.40 пара до 1 Дин на сат уз 10 и пол сатни рад, који приходи нису довољни за стандарт земунског радника. Изнет је случај цигле, које је потребно само на једној земунској грађевини око три милијона, а пошто се

траже машинске, елиминисане су локалне циглане. Радничке организације раде на таксеној конвенцији, која ће бити и код нас усвојена, али регулатор ће остати и даље понуда и тражња. Тешкоћа је и код домаћеи квалификованог падника, да и ако је беспослен не ће да ради као кочијаш или сметлар. Такве и сличне службе ако му се и нађу, неће да преузме. Уз ове врсте постоји и још једна беспослица, код свију нас, јер би далеко више могли радити и привређивати. И

сама је помоћ опћине опасна зато, јер има беспослених и оних који живе од беспослице. Трошкови болнице у зими необично порасту и ту многи презиме. Активна помоћ у давању посла (Земун је прошле године издавао дневно 25.000 динара). Пасивна помоћ у давању хране, а што није ни доста већ се мора дати дрва и нешто за оне који су у кући остали. Ово питање је уступљено одбору за служење заједници, да са наше стране узме удела и предложи начин помоћи.

PRISUSTVOVANJE NA KLUPSKIM SASTANCIMA

Izvještaj za mjesec august 1934

Redni broj	IME KLUBA	Broj održanih sastanaka	Prosječni broj članova	Prosječni broj prisutnih članova	Prosječni mjesečni procenat	100% ^o sastanaka	Primedba
1	Banjaluka	4	14·00	8·00	62·50	5	
2	Beograd	4	53·00	20·50	38·67	4	
3	Dubrovnik	5	18·00	12·20	67·78	5	
4	Ljubljana	4	40·00	28·00	70·00	4	
5	Maribor	4	30·00	19·50	65·00	4	
6	Novi Sad	5	35·00	17·00	49·72	5	
7	Osijek	5	23·00	18·60	80·86	5	
8	Pančevo	5	23·00	14·20	61·73	5	
9	Sarajevo	4	29·00	11·50	39·65	4	
10	Skoplje	5	27·00	14·60	54·07	5	
11	Split	5	24·00	15·00	61·66	5	
12	Subotica	5	21·80	12·40	56·88	5	
13	Sušak	4	22·00	16·25	73·86	4	
14	Šibenik	5	17·00	10·20	60·00	5	
15	Varaždin	5	20·00	11·60	58·00	5	
16	Vukovar	4	18·00	15·50	86·11	4	
17	Zagreb	4	51·00	28·75	56·36	4	
18	Zemun	4	19·00	13·00	68·42	4	
Ukupno:		81	484·80	286·80	1111·27	82	
Prosječno:			26·93	15·93	61·74		

Glavni in odgovorni urednik: Dr. Viljem Krejči, Ljubljana, Wolfova ulica broj 5/I.
Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani. Predstavnik Miroslav Ambrožič.

KARO MARIBOR
SPORT-STRAPAC

ČEVLI-CIPELE

**HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
MARIBOR**

CENTRALA: MARIBOR
v lastni novi palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice.

PODRUŽNICA: CELJE
nasproti pošte, prej Južno-
štajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in te-
koči račun proti najugodnejšemu
obrestovanju. Najbolj varna na-
ložba denarja, ker jamči za vloge
pri tej hranilnici Dravska banovina
z vsem svojim premoženjem in z
vso svojo davčno močjo. Hranilnica
izvršuje vse v denarno stroko spa-
dajoče posle točno in kulantno.

J. HUTTER IN DRUG

Prva domača tvornica
klotov in silkov
in tvornica hlačevine

J. HUTTER IN DRUG

MARIBOR

**PUGEL &
ROSSMANN**

VELETRGOVINA Z VINOM

M A R I B O R

**SPEDICIJSKO
PODJETJE**

R. Ranzinger

LIUBLJANA

TELEFON

št. 20-60 in 31-60

*

Prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glavnega kolodvora. Mestne trošarine prosto skladišče.

Carinsko posredovanje.

Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

D E L N I Š K A D R U Ž B A

**PIVOVARNE
UNION**

LJUBLJANA

priporoča svoje izborne izdelke:

SVETLO in ČRNO PIVO

v sodih in steklenicah

PEKOVSKI KVAS

ŠPIRIT VSEH VRST

PINTAR & LENARD • ŽELEZNINA • MARIBOR